

Utveckling av Karlskrona krematorium

ANSVARIG ENHET		DATUM
Kyrkogårdsförvaltningen		25 mars 2024
MÖTESINSTANS		
Fullmäktige		
SAMMANTRÄDESDATUM	DAGORDNINGSNUMMER	TYP AV ÄRENDE
22 maj 2024	Skriv dagordningsnummer	Beslutsärende
HANDLÄGGARE		ÄRENDENUMMER
Claes Wiridén		Skriv ärendenummer
☐ Barnkonsekvensanalys genomförd		

Kyrkogårdsförvaltningen föreslår fullmäktige besluta:

Att uppdra åt kyrkogårdschefen fortsätta arbetet med utveckling av Karlskrona krematorium genom att byta nuvarande ugn mot en, eller två elugnar samt att inrätta system för värmeåtervinning

Att tillskapa en styrgrupp med två deltagare från kyrkorådet, för löpande kontroll av kostnader och kvalitet i utförandet.

Att uppdra åt kyrkogårdschefen att informera samtliga församlingar/pastorat om det pågående arbetet och inhämta en avsiktsförklaring från dem, som innebär att de kommer fortsätta kremera i Karlskrona krematorium.

Ärendet

Karlskrona krematorium är beläget på griftegården i Augerum. Nuvarande kremationsanläggning uppfördes 2004 och är i stort behov av att bytas ut. Anläggningen är den som gjort flest kremationer i Sverige. Anledningen är att förvaltningen fått stödköra åt andra huvudmän, då deras verksamhet stått still. Den höga belastningen har gjort att slitaget blivit större och det märks alltmer. Under 2023 gick rökgaskylaren sönder och den har fått bytas ut.

Förvaltningen har gjort ett antal förberedande aktiviteter:

- Projektledare för arbetet finns
- Studieresor gjorda för att se vilka alternativ avseende ugnar som finns.
- Besök vid anläggningar som är i färd med byte av ugn eller fullständig ombyggnation.
- Dialog med REFA kring ekonomi
- Möte med företrädare för de församlingar/pastorat som i dagsläget har kremationsavtal med förvaltningen.
- Påbörjad dialog med tillstånds- och tillsynsmyndigheter

Bakgrund/överväganden

I dagsläget så kremeras huvuddelen av länets medborgare i Karlskrona krematorium. Församlingarna i Sölvesborg och Jämshög är hänvisade, eller har valt Kristianstad som plats för kremering.

En förutsättning för att investera i nya ugnar i vårt krematorium är att vi fortsatt har samma beläggning som idag. Det är inte ekonomiskt försvarbart att göra en förändring om bara ett fåtal församlingar vill skriva avtal med förvaltningen. Därför kommer respektive församling/pastorat få underteckna en avsiktsförklaring som innebär att de kommer fortsätta använda Karlskrona krematorium för sina respektive medlemmar.

I diskussion med REFA, som är de som sköter pastoratets ekonomi, har framkommit att pastoratet kan bygga på sig en ytterligare låneskuld på ca 80 mnkr. Kyrkogårdsförvaltningen kommer i kommande budgetar begära medel för de avskrivningar som kommer göras på den nya anläggningen, vilket innebär att lånet är så riskfritt det kan bli.

Utifrån ett hållbarhetsperspektiv bedömer förvaltningen att det är lämpligt att investera i en anläggning som helt drivs av el. De ugnar som "undersökts" klarar en hårdare belastning än nuvarande ugn och kan därmed köras under fler dygnstimmar än vad som är brukligt. Det innebär att det kommer finnas kapacitet för att klara en eventuell utökning av antalet kremationer. För att trygga verksamheten kan det behövas två ugnar.

Utifrån ett hållbarhetsperspektiv vill förvaltningen att en ny anläggning har värmeåtervinning som innebär att egna lokaler kan värmas upp. I dagsläget förbrukar anläggningen ca 500 000 kwh om året för enbart uppvärmning. Det innebär en kostnad på minst 1 000 000 kr.

Utifrån ett driftsperspektiv bedömer förvaltningen att två ugnar är att föredra. Om det skulle bli en kostnadsfråga så bör förberedelser göras för att initialt sätta en ugn på plats, med möjlighet att i ett senare läge införskaffa ytterligare en.

Leveranstid för en ny ugn, från beställning till installation, beräknas till minst 6 månader.

Upphandlingsprocessen beräknas till minst 6 månader.

En grov tidplan ger följande vid handen:

2024	Anlita övergripande projekteringsledare (september)
2025	Framtagande av upphandlingsunderlag och genomförande av upphandling
2026	Beställning, eventuella om- tillbyggnation på griftegården
2027	Nya anläggningen driftsatt.

Claes Wiridén
Kyrkogårdschef

Underlag för beslut om nytt krematorium i Karlskrona

Nulägesbeskrivning

2004 installerades en MITAB enugnsanläggning som från början hade diesel som energikälla. Anläggningen har uppdaterats under åren och gjorts mer effektiv och sedan 2014 drivs den med RME. En traditionell kremationsugn har en maxkapacitet på 1200 kremeringar per år under normala arbetsförhållande 2000 drifttimmar.

I vårt miljötillstånd enligt miljöbalken är max antal kremationer 1500 stycken per år.

Under 2021 utfördes 1350 kremationer, och 2022 1366 kremationer av dessa var 250 egna församlingsbor övriga var uppdragskremationer åt andra församlingar i Blekinge. I Karlskrona stadsförsamling väljer 93% kremation medan övriga Blekinge har en kremationsfrekvens på 81,5%. Med bakgrund till detta kan man förvänta sig ett ökat antal kremeringar framöver. Enligt SKKF's krematorieutredning från 2017 förväntas ett behov av över 1500 kremationer i Blekinge år 2027.

Vi har i dag avtal med alla församlingar i Karlskrona kommun, Ronneby pastorat, Karlshamns pastorat, Asarums församling, Mörrums församling.

Ovan beskrivna överproduktion sliter hårt på både materiel och personal. Totalt har ugnen sedan starten 2004 utfört över 20 000 kremeringar. Vår ugn är den som de senaste åren har utfört flest kremationer i Sverige.

Våra närmaste krematorier i dag är Kalmar, Kristianstad och Växjö.

Kalmar har en kremationsugn från 2013 och utför cirka 1150 kremationer per år. Förutsättningen för att Kalmar ska kunna hjälpa oss med kremationer är begränsad.

Växjö har en kremationsugn från 2000 och utför cirka 1200 kremationer per år. Här finns ett miljötillstånd på 1200 kremationer.

Växjö har ingen möjlighet att hjälpa oss med kremationer då deras tillstånd inte medger det.

Kristianstad har två kremationsugnar från 2023 och utför cirka 1350 kremationer per år.

Under förutsättning att Kristianstad kommer i gång med båda sina nya kremationsugnar så finns där utrymme för att hjälpa oss med kremationer.

Andra krematorier som har kapacitet att hjälpa oss med kremationer är Värnamo och Nässjö som båda utför cirka 700 kremationer per år.

Som en första åtgärd bör man styra om de cirka 100 kremationerna från Jämshögs församling till krematoriet i Kristianstad. På så sätt bör det finnas tid för den kalla servicen på ugnen, vilket bör utföras en gång i månaden, det har inte funnits tid för detta de senaste åren.

Även avtalet med Mörrums församling bör ses över och eventuellt flyttas till Kristianstads krematorie.

Kristianstads krematorie räknar med att vara i full drift till hösten 2023. Enligt Mattias Björkholm, kyrkogårdschef i Kristianstad, kan de hjälpa oss med våra kremationer under fyra till fem veckors tid vintern 2024, då vi planerar att byta vår rökgaskylare.

Uppdraget

Mitt uppdrag består av att sondera marknaden vad det gäller teknik och leverantörer för att vi på bästa sätt ska kunna se vad som passar våra förutsättningar med hänsyn till miljöpåverkan och de klimatmål som är uppsatta. Utvecklingen av krematorieugnar med kringutrustning är just nu stor, detta möjliggör att kraven på miljövänligare drift har blivit aktuellt men även ökad nyttjande grad på anläggningarna efterfrågas.

Olika energislag för uppvärmning.

Eldningsolja är en fossil produkt som bildades för mycket länge sedan.

HVO är en hydrerad vegetabilisk olja som tillverkas av förnybara råvaror så som avfall och restprodukter.

RME, Rapsmetylester. Framställs av rapsolja.

Biogas är ett helt förnybart bränsle som framställs av biomassa och består till största delen av metan.

EI. EI kan framställas av uran, kol och olja men också av sol, vind och vatten.

Kapacitet på olika ugnstyper per år beroende av energislag

En traditionell oljedriven eller gasdriven kremationsugn har en årskapacitet på cirka 1200 - 1300 kremationer per år vid normalarbetstid.

En ren elugn som är traditionellt utformad har en årskapacitet på cirka 900 kremationer per år vid normalarbetstid.

Det finns även speciella lösningar på ugnar i exempelvis Tyskland som har betydligt större kapacitet.

Någon hybridugn finns i dag inte i drift i Sverige men förvänta ha en årskapacitet på cirka 1100 – 1200 kremeringar på år vid normalarbetstid.

Ett års stillestånd kostar mellan 2 000 000 kronor och 2 500 000 kronor beroende på vart de ska transporteras.

Fördelen med elektrisk kremationsugn.

En kremationsugn som drivs med elektricitet har flera fördelar jämfört med traditionella kremationsugnar som drivs med fossila bränslen, som exempelvis naturgas eller olja men även HVO eller RME. Här är några av fördelarna med elektrisk kremationsugn.

1. Miljövänlig: Elektriska ugnar är betydligt mer miljövänliga än de traditionella ugnarna. Genom att använda el som energikälla minskar man utsläppen av växthusgaser och bekämpa klimatförändringarna. Elektricitet kan genereras från förnybara energikällor som sol-, vind eller vattenkraft, vilket ytterligare minskar den miljömässiga påverkan.
2. Energisnål: Elektriska kremationsugnar kan vara mer energieffektiva jämfört med traditionella ugnar. De kan vara utformade för att minimera energiförluster och maximera värmeeffektiviteten, vilket kan resultera i lägre energikonsumtion och kostnadsbesparing över tid.
3. Renare förbränning: Elektriska kremationsugnar kan erbjuda en renare förbränning jämfört med traditionella ugnar som använder fossila bränslen. Eftersom de inte producerar utsläpp från förbränningsgaserna, som koldioxid, kväveoxider och partiklar, kan de vara mer fördelaktiga ur luftkvalitetssynpunkt.
4. Lägre ljudnivå: Elektriska kremationsugnar tenderar att vara tystare än ugnar som drivs med fossila bränslen. Detta kan vara en fördel för både personal som arbetar med ugnen och för dem som befinner sig i närheten av anläggningen.

Det är viktigt att notera att det kan finnas olika typer av elektriska kremationsugnar på marknaden och att fördelarna kan variera beroende på utformningen och specifikationerna för den specifika ugnen.

I dag så finns det inga elektriska kremationsugnar som är i drift i Sverige. Tekniken är relativt ny och tillståndens villkor behöver anpassas till den nya tekniken. Sverige är känt för att vara ett föregångsland inom miljövänlig kremationsteknik. Många krematorier drivs i dag med förnybar RME eller HVO som stödbränsle.

Som exempel på andra länder i Europa som antagit en miljövänlig inställning till kremation kan Nederländerna och Tyskland nämnas vilka är kända för sin teknologiska innovation och hållbarhetssträvan. Flera krematorier i dessa länder använder elektriska kremationsugnar för att minska koldioxidutsläppen och förbättra luftkvaliteten.

När en elektriskugn värms upp eller står i standby läge har man inget flöde på rökgaser vilket minimera energiförbrukningen. När ingen förbränning sker kommer heller ingen energi ut i skorstenen.

Kapaciteten på dagens eldrivna ugnar, som är traditionellt utformade, är fyra kremationer om dagen, vilket blir cirka 900 kremationer per år under ordinarie arbetstid.

Förslag på lösningar av ett nytt krematorium i Karlskrona till år 2027.

1. En ny forsilfri oljeeldat eller biogas driven kremationsugn i befintlig lokal.
2. En eldriven (Hybrid) ugn i befintlig lokal.
3. Två eldrivna ugnar i nuvarande lokal med bokens kapell som teknikrum.
4. Två eldrivna ugnar i ny lokal på K-na griftegård.
5. Renovering av befintlig ugn för att skjuta fram bytet 8 till 10 år i tiden.

Förslag 1.

I detta förslag rivs dagens ugn och reningsutrustning ut och ett nytt koncept installeras med traditionell drivning av ugnen med RME, HVO eller biogas som energikälla. Denna lösning är i dag den vanligaste i Sverige och har i princip sett oförändrad ut i 40 års tid. Här finns det både svenska och utländska företag på marknaden för leverans.

En tillbyggnad är nödvändig för installation av värmeåtervinning.

Fördelar.

Välbeprövad teknik, finns flera olika fabrikat, bra effekt, enklare med gällande tillstånd

Nackdelar.

Detta är en teknik som minskar i efterfrågan då den anses som gammal teknik och inte speciellt miljövänlig drift.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Förslag 2.

I detta förslag rivs all utrustning bort från krematoriet och ersätts med en ny kremationsugn som drivs helt eller delvis av el. I dagsläget finns det inga hybridugnar på marknaden i Sverige men utvecklingen pågår. Rena elugnar finns i Europa men inte i Sverige än. Skövde pastorat har lagt en beställning på två elektriska ugnar som beräknas tagas i bruk sensommaren 2025.

Även i detta förslag ersätts nerkyllningen och rökgasreningen med ny teknik.

En tillbyggnad är nödvändig för installation av värmeåtervinning.

Fördelar.

Miljövänligt, totalt sett förbrukar den betydligt mindre energi. Mindre slitage eftersom temperaturskillnaden är mindre, enklare att alltid hålla den varm.

Nackdelar.

Sämre kapacitet färre leverantörer, kräver hög strömeffekt.

Övriga kommentarer.

Finns inte några i drift i Sverige i dag, men fler huvudmän tittar på denna lösning. Kan vi uppnå kraven som finns i vårt miljötillstånd? I vårt nuvarande tillstånd är våra minitemperaturer vid insättning 700 grader i huvudbrännkammaren och 800 grader i efterbrännkammaren. Denna temperatur mäts i luften i respektive kammare. I en elektrisk ugn sitter värmeelementen i murverket vilket gör att det finns betydligt mer energi lagrat i elugnen än i en traditionell ugn som värms upp med en brännare men temperaturen i luften är något lägre.

Det finns en pilotanläggning i Hameln Tyskland där kremationsugnens utformning är annorlunda vilket gör att den klara 1200 kremationer per år under normal arbetstid.

Förslag 3.

I detta förslag så installeras två av varandra oberoende kremationsugnar som drivs helt eller delvis av el. Här behöver vi en utbyggnad av bokenskapell som blir teknikrum där kylare och filteranläggning installeras.

Här kommer även värmeåtervinning att installeras.

Fördelar.

Bättre kapacitet, inte så sårbara vid hög belastning. Varje lina lever sitt eget liv, vilket underlättar vid service och underhåll. Miljövänlig, båda ugnarna är bara i drift när så behövs. Mindre slitage på varje ugn. Enklare att alltid hålla den varm.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Nackdelar.

Behöver Bokens kapell till teknikrum.

Övriga kommentarer.

Bygglovsansökan måste göras. Eventuellt nytt miljötillstånd.

Vid eldrift finns möjligheten att välja klimatneutral produktion.

Förslag 4.

Vid förslag fyra byggs en helt ny byggnad på Karlskrona griftegård där två elektriska kremationsugnar med tillhörande reningsutrustning installeras. Vid byggnation av en ny lokal kan man optimera lokalen så att arbetsmiljön blir den bästa tänkbara. Vid ett nybygge blir det inget stillestånd under byggtiden.

Överskottsvärmen från processen kommer att värma upp lokalerna under vintertid.

Fördelar.

Kan byggas efter behov med bättre funktion i lokalerna. Inget stillestånd.

Nackdelar.

Kostnaden för en ny byggnad är hög.

Förslag 5.

I detta förslag gör man en renovering av befintlig anläggning för att flytta fram tidpunkten för nyinvestering. Här behövs bland annat en ny insättare, total om murning av ugnen, nytt styrprogram med nya komponenter, reningsutrustningen med kolhanteringen byts ut, styrning av el till driften byts ut så även askberedaren. Lokalen behöver också nya ytskikt.

En tillbyggnad är nödvändig för installation av värmeåtervinning.

Fördelar.

Invänta utvecklingen av ny teknik

Värmeåtervinning.

2015 års utredning av värmeåtervinning slutade på 2 500 000 kronor plus byggkostnad för utbyggnad och installation av ny ventilation.

Här får man utreda följande.

Placering av ackumulatortankar.

Fördelning av värmen i lokalerna.

Se över ventilationen.

Kyl.

För att öka kapaciteten i vår kyl så finns det två möjligheter.

1. I dag är takhöjden 2500 mm. Det är möjligt att höja taknivån 900 mm till och får då plats med en våning till med kistor. Kan man dessutom lösa placeringen automatisk så ökar kapaciteten från dagens 40 platser till nästan det dubbla.
2. Det andra alternativet är att göra en utbyggnad söder ut med 4000 mm och ökar vår kapacitet med cirka 12 platser.
- 3.

Finansiering.

Investeringskostnaden för en ny anläggning är svår att beräkna med tanke på kronans värde, inflation och ränta. Detta då vi är beroende av import av teknik men även av tjänster. Kristianstad som gjorde en tillbyggnad där man placerade två traditionella kremationsugnar med reningsteknik slutade på drygt 100 miljoner kronor. Oskarshamn som planera en ny kremationsugn i ny byggnad med uppstart 2025–2026 har en budget på 110 miljoner kronor.

Investeringskostnaden kan tyckas hög men det viktiga är totalkostnaden på en anläggning där man beräknar livslängden på tekniken till 30 år under normala förhållande. Vad kostnaden och tillgången för olja och gas är i framtiden är inte lätt att förutse men tillgången till el ser betydligt säkrare ut.

Ett sådant här projekt belastar bara begravningsverksamheten och är inte någon belastning på församlingens ekonomi. Begravningsavgiften är enhetlig för hela landet och bestämmas av Kammarkollegiet. Begravningsavgiften för 2023 är 25,8 öre per hundrakronor.

Solcellspark.

På Karlskrona Grifftegård finns det 75 000 m² (7,5 hektar) mark som inte används som begravningsmark i dagsläget utan arrenderas ut till Johan von Koch som är lantbrukare i Augerum.

Marken skulle man i stället kunna arrendera ut till ett företag som anlägger en solcellspark där vi kan skriva avtal om nedsatt pris för vår elförbrukning. Att anlägga en solcellspark på 7,5 hektar mark är en investering på mellan 40–50 miljoner kronor.

Tänkbara leverantörer av kremeringsugnar.

DFW.

Har både en och tvåsidiga ugnar som drivs av olja eller el.

Skövde pastorat har beställt två stycken elugnar från DFW med planerad uppstart slutet på 2025.

Så här beskriver DFW sin produktion.

I november 2018 lanserade vi DFW Electric, elektrisk kremationsugn. DFW Electric gör det möjligt att kremera helt hållbart, utan användning av gas. Ugnen kan till och med köras helt klimatneutralt när krematoriet använder till exempel vind- och/eller solenergi. Delvis på grund av den geopolitiska utvecklingen de senaste åren är det nödvändigt för företag att bli av med gas, för krematorier erbjuder DFW Electric en lösning. Efter lanseringen i november 2018 togs den första DFW Electric i drift vid Crematorium Nedermaas i Geleen i juni 2019. I december 2022 är 25 elektriska kremationsugnar spridda över England, Tyskland och Nederländerna i drift. 11% av de nederländska krematorierna är redan utrustade med elektriska kremationsugnar. Det förväntas att Nederländerna kommer att ha 118 humana krematorier i slutet av 2023. Och att 16% av dessa krematorier kommer att utrustas med elektriska kremationsugnar. Under de kommande åren kommer allt fler elektriska kremeringsugnar att installeras i olika europeiska länder för att klara klimatmålen. År 2030 kommer cirka 50% av krematorierna att vara utrustade med en elektrisk kremationsugn. Alla nya installationer som ska byggas kommer då att vara elektriska kremationsugnar. togs i bruk andra kvartalet 2019.

DFW Electric ser ut som en gasugn i insättningsrummet. De flesta krematorier har en automatisk instickningsmaskin (AIM) med vilken kistan (eller hyllan) med den avlidne matas in i ugnen på ett värdigt sätt. Efter att kistan har satts in i DFW Electric startar kremeringen. En elektrisk kremationsugn hålls alltid vid temperatur i syfte att ha tillräckligt med energi tillgänglig i ugnen för att starta kremeringsprocessen. Med den energi som finns i kroppen och kistan avslutas kremeringsprocessen och ugnen hålls vid temperatur för nästa process. Om mer än 2 processer utförs per dag förbrukar ugnen själv ingen elektrisk energi under de dagar

som den kremeras. Endast filtersystemet använder elektrisk energi. Eftersom DFW Electric använder energin mycket effektivt kräver kremeringsprocessen 20 minuter mer tid. En kremeringsprocess i den elektriska kremationsugnen tar i genomsnitt 110 minuter.

Det finns inget utsläpp från brännarna och eftersom processen är lugnare är temperaturtopparna lägre. Detta resulterar i 50% lägre utsläpp av NOx (kväveoxid). Eftersom temperaturfluktuationerna i en elektrisk kremationsugn är mindre, (ugnen hålls alltid vid temperatur), är slitaget på det eldfasta tegelverket lägre. Som ett resultat håller tegelverket längre, vilket gör ugnen mer hållbar i underhåll. Vid förbränning av 1 m³ gas frigörs 1 liter vatten. Eftersom det nu inte finns några brännare passerar mindre fukt genom filtersystemet, vilket gynnar filterdelarnas livslängd. Även med den elektriska kremationsugnen, den värmeenergi som frigörs vid kylning av rökgaserna kan användas för att värma byggnaden. Ljudnivån hos den elektriska kremationsugnen är så låg att det nästan inte märks att en kremeringsprocess körs. När energin genereras av 200 solpaneler kan ugnen vara klimatneutral i drift. Med ytterligare 100 solpaneler kan filtersystemet också förses med energi.

IFZW

Tysklands största leverantör av kremationsugnar. IFZW har sitt huvudkontor i Zwickau/Sachsen Tyskland men har även kontor i Belgien, Storbritannien, Hong Kong och Schweiz.

Huvuddelen av IFZWs ugnar är gasdrivna men har nu även elektriska lösningar.

Företaget har lösningar som är nya för Norden. Man har bland annat en ugn som genomför förbränningen i fyra olika nivåer vilket gör att ugnen är tidseffektiv. Här kan man göra en insättning var 30 minut även om kremeringen i sin helhet tar 90 minuter.

Så här beskriver IFZW sitt företag.

Ingen anläggning är den andra lik – varje projekt har unika lokaliseringsfaktorer som måste beaktas vid planering, utveckling, design och produktion.

IFZWs konstruktion av industrianläggningar är långt bortom icke-specifika standardlösningar. Genom differentierat planerings- och utvecklingsarbete kan vi anpassa oss exakt till våra kunders individuella krav. Att leverera skraddarsydd lösningar som kompromisslöst uppfyller den specifika uppgiften – det är vad vi ser som vår passion och vårt yrke.

Med sikte på framtiden.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Individualitet och innovativ anda är den bästa grunden för stabila kundrelationer. Vi vill vara din pålitliga, erfarna partner inte bara idag utan också imorgon och stödja dig i ditt arbete på bästa möjliga sätt.

Vi ser det också som vårt uppdrag att övertyga nya kunder om vår prestation. För att nå detta mål arbetar vi ständigt med att utöka våra styrkor. Den kontinuerliga expansionen och uppdateringen av våra kunskaper och färdigheter är en självklarhet för oss. Var och en av våra medarbetare gör en viktig insats inom detta område som en värdefull del av helheten.

Kremeringsanläggningens konstruktion.

Kraven på ett modernt krematorium har aldrig varit så höga som de är idag. Människor från olika kulturer och religioner har olika idéer om processen och ramvillkoren för kremering. Sedan införandet av den 27:e federala immissionskontrollförordningen 1997 har Tyskland dessutom haft världens strängaste lagstiftning på detta område.

Våra system är optimalt anpassade till denna komplexa och utmanande uppgift. Våra tjänster inom byggandet av kremeringsanläggningar omfattar ombyggnads- och moderniseringsåtgärder för befintliga anläggningar, men också komplett nyckelfärdigt utförande av nya kremeringsanläggningar.

Från den inledande platsanalysen till utvecklingen av ett driftskoncept till den arkitektoniska och tekniska utformningen av ett krematorium erbjuder vi holistisk, individuell kundservice. Och även efter det kommer vi att förbli din dedikerade partner för alla aspekter av underhåll och reparationer.

Under de senaste decennierna har vi kunnat sätta nya standarder för konstruktion av kremeringsanläggningar över hela världen. Baserat på denna erfarenhet utvecklar vi lösningar för tyska och internationella kunder i enlighet med gällande utsläppsregler – inklusive till exempel kremeringsledningar (inkl. rökgasrening).

Service och underhåll.

Vi är tillgängliga för våra kunder dygnet runt med pålitlig, kompetent service. Dessutom skapar vi omfattande, förebyggande underhållsplaner för att säkerställa optimal tillgänglighet för systemet.

Vårt team har åtagit sig att se till att dina system alltid fungerar smidigt. Detta möjliggörs genom ett nära samarbete mellan våra anställda på kontoret, lagret, verkstaden och på

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

byggarbetsplatsen. De deltar alla regelbundet i specialistutbildningar och kan lita på den högpresterande fjärrdiagnostik som vi har utvecklat. Detta skapar ett oslagbart servicenätverk som du kan lita på.

MITAB.

Oskarshamns krematorie har beställt en hybridugn från MITAB med leverans 2026.

MITAB är den leverantör som vi använder oss av idag, och så här beskriver dom sitt företag.

Historiskt.

När företaget startades, 1979, var inriktningen serviceuppdrag för stålindustrin i regionen. I regionen finns ganska mycket "stålverksamhet", inom 13 mil finns Sandviken, Ovako, Falun och Avesta alla med verksamhet inom stål.

Namnet Mitab kommer från den verksamhetsinriktningen – Montage och industriteknik ab.

Verksamhetsinriktningen var ugnar för behandling av stål. Det är den vägen som ett kunnande om "heta konstruktioner" kom in i företaget.

Som kuriositet i dagens elugnsmiljö kan noteras att i den tidsperioden tillverkade Mitab ganska mycket element för elektriska stålugnar.

Ett ägarbyte skedde sedermera och just i det läget hade företaget konstruerat en kremationsugn med argumenteringen – "dagens ugnsteknik kommer inte att klara framtida miljökrav".

Den nya ägaren(jag) bestämde sig för att satsa på kremationskonceptet och började satsa resurser på att bygga upp ett komplett sortiment.

Mitab har idag ett komplett sortiment – från mottagning av kista till försluten urna. Sortimentet kommer att kompletteras ytterligare i och med att det kommer att satsas på elugnskonceptet.

Mitab har ambitionen att vara tekniskt ledande i nischen och arbetar ivrigt vidare utifrån den höga ambitionen.

Marknader

Mitab har medvetet valt att begränsa sitt verksamhetsområde till Danmark, Norge, Sverige och i mindre grad Finland.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Företagsledningen menar att det behövs ett starkt grepp på hemma marknaden innan dyra och tidsödande övningar på avlägsna marknader startas upp.

Verksamheten har varit något framgångsrik och marknadsläget är idag att ca 50% av anläggningarna i Sverige och Norge är Mitab anläggningar.

Sammantaget har det levererats ca 54 anläggningar varav 32 i Sverige och 2 ytterligare orter är på gång.

Mitab är idag den enda tillverkaren i Norden. Två konkurrerande företag har, under tidsperioden, "valt" att inte fortsätta kremationsverksamheten.

Mitabs planer är att inom den närmaste tiden förbli verksam enbart i Norra Europa. Så långt har marknadsområdet hållit Mitab sysselsatt. För närvarande avslutas två projekt och två projekt står inför uppstart.

Referenslista finns att se på; www.mitab.org

Service

Det har, genom åren, lagts stor ansträngning på att bygga upp en organisation som kan hantera

våra kunders underhållsbehov.

Mitab har idag 5 man som inte har annan uppgift än att supporta våra kunder och därtill finns det ca 3,6 miljoner kronor utvalda reservdelar för snabb leverans.

Mitab står i princip alltid till förfogande för onlinesupport – på Svenska.

Det är Mitabs övertygelse att detta kriterium är köparens viktigaste urvalsparameter vid upphandling.

Produkter

Mitabs ambitionsnivå är hög vad gäller produkternas tekniska standard och så är planen att det skall förbli i framtiden.

Produktutveckling pågår i princip hela tiden och på senare tid med prioritet på:

Attraktiv användarvänlig automatik som medför miljöförbättring, energiförbättring samt användarvänligare.

Mitamatic, Mitabs automatik, uppfyller i hög grad den ambitionen och det kommer att bli nya versioner med ytterligare förfiningar.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Tryckluftsrensat partikelfilter.

Ny konstruktion som för närvarande, framgångsrikt, är i provdrift.

Mitab kommer att satsa på elugnar och ny ugn i el-version är under detaljkonstruktion.

Hela sortimentet kan ses i: www.mitab.org

Miljö

Genom åren har mycket energi lagts på att göra anläggningen mer miljövänlig och mer drifts ekonomisk och arbetet kommer att fortsätta.

Som exempel på insatser kan nämnas:

Automatiken, Mitamatic, medför många förbättringar miljömässigt som tex:

Adaptivt luftöverskott medför reducerad rökgasvolym.

Adaptivt luftöverskott medför reducerad brännardrift och därmed lägre förbrukning.

Installation av Servomex gasanalys för förfinad styrning av förbränningsprocessen vilket medför reducerad mängd CO.

Installation av frekvensomformare på rökgasfläkt och pumpar för att reducera energiförbrukning.

Arrangera så att brännarna kan arbeta med fossil friare versioner av bränslen.

Installation av energiåtervinning för att, totalt sett, reducera miljöbelastningen.

Installation av vågutrustning på insättaren för att möjliggöra en anpassning av kremationsprogrammet – anpassat till vikt.

Anpassat luftflöde leder till reducerad rökgasvolym.

Företaget

Mitab är ett mindre produkt specialiserat företag som arbetar inom en speciell nisch-kremationsanläggningar.

Det är del av företagets filosofi att försöka vara en erkänd specialist inom en liten nisch.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Företaget har ca 18 anställda och omsätter typiskt ca 50-60 miljoner.

Företaget har, sett över en längre period, varit rimligt lönsamt och med god likviditet.

Soliditeten är god och ligger vanligen i området 48-52 %.

Mitab har personal som konstruerar utrustningen.

Tillverkningen sker i huvudsak i egen mindre verkstad.

Installation och service utförs av egen personal.

I och med att Mitab konstruerar, tillverkar, installerar och servar med egen personal så blir detaljkunnandet om den egna produkten hög bland personalen.

Mitabs framtida planer

Det är Mitabs ambition att i framtiden ytterligare säkerställa sin position i Skandinavien genom fortsatt marknadsaktivitet och målmedveten produktutveckling.

Det förväntas att insteget inom elugnar skall medföra en volymutveckling av verksamheten.

Mitab kommer även fortsättningsvis att uppmärksamma after sales frågan och resurskompletteringar kommer sannolikt att ske.

FT Facultative Technologies

Detta är ett företag som har sitt huvudkontor i Haag men har sin tillverkning i Leeds. I slutet på 90-talet så levererade man ett antal anläggningar till Sverige som exempelvis till Växjö, Uppsala och Mora. Företaget gör nu en satsning på Skandinavien med nya medarbetare lokalt i Sverige.

Så här beskriver företaget sig själva.

Vårt företag,

Facultative Technologies i Leeds är världsledande inom design, konstruktion och underhåll av kremationsugnar, filtrerings- och förbränningsutrustning. Sedan många årtionden har

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Facultatieve Technologies samlat en imponerande grad av teknisk kunskap, erfarenhet och internationellt know-how.

Facultatieve Technologies erbjuder den mest avancerade och kostnadseffektiva kremationsutrustningen på marknaden. Deras maskiner är helt automatiserade med filterteknik och kontinuerlig utsläppskontroll. De garanterar en utmärkt ekonomisk genomförbarhet för alla krematorier, oavsett antalet kremeringar. Alla FT system bygger på principerna om tillförlitlighet, innovation, hållbarhet och (kostnads)effektivitet. Och naturligtvis säkerheten för dina anställda.

Facultatieve Technologies har fyra modeller av kremeringsugnar: FT I, FT II, FT III, FT-Hybrid. Alla installationer har även ett sofistikerat styrsystem som gör det möjligt att fjärrstyra och övervaka maskinerna via internet, smartphone eller dator.

Idagsläget har vi 5 st olika verksamma installationer i Sverige.

FT och vår produkt och varför vi utvecklar den

Varför leder FT produktutvecklingen inom kremation?

Affärsmodellen för kremationsverksamhet är i Europa till vissa delar annorlunda än i Sverige. Europas affärsmodell har gjort att utvecklingen av kremationsutrustning har uppmuntrats vilket gjort att FT's numera tillverkar ugnar som är tåligare, effektivare och mer miljövänliga än tidigare. Ugnar som kan arbeta 24/7, dvs hela dygnet 7 dagar i veckan.

Miljömedvetenheten i alla länder har samtidigt förändrats mycket. Bara under de senaste åren har energimedvetenheten ökat markant. Jakten på Co2 pågår och fortsätter hela tiden i alla led. FT fokuserar just på detta.

Ett sätt för oss på FT's att adressera energifrågan har därför varit att utveckla en bland-energi-ugn, en sk Hybridugn. FT har nu en fullt fungerande och färdigutvecklad HYBRID-ugn som kan användas på flera olika energislag under samma kremering eller enbart den ni som kund väljer för dagen. El / RME, Vätgas, Gas, blandat eller var för sig. Vår hybridugn har samma storlek som vår vanliga ugn, dvs kompakt. Maskinen finns färdig för leverans.

Samtidigt önskar kunder ny utrustning i redan existerande byggnader vilket ibland är svårt då ny utrustning ofta tar mer större plats. FT's ugnar har därför utvecklats för att få plats befintliga lokaler. FT kräver litet utrymme.

Nedan presenteras några av FT 's unika produktfördelar mer ingående där vi gör en koppling till den svenska kremationsverksamheten som bedrivs.

- Minskat Co2 avtryck: Ny byggnad gör stora Co2 avtryck, att drifta en maskin med FT kräver ingen energi från kremation 4 och framåt under samma dygn. Dvs kremationerna efter nr 4 ger 0% utsläpp Co2. Ingen annan maskin gör detta

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

- Kort leveranstid och installation – 32 veckor är snittet från beställning till första kremation
- Mura brännkammaren är ett minne blott – FT har egenutvecklad värmehållande keramik vi kallar "BLOC". Den muras inte utan monteras. Det finns många fördelar med detta arbetssätt. Keramiken håller värmen längre vilket bl.a. möjliggör högre starttemp efter nattvila utan Co2 åtgång. Hållbarheten på BLOC är 5000 kremeringar innan golvet behöver läggas om och 8000 kremeringar innan hela brännkammaren byts ut. Då murning inte krävs blir stillestånden väldigt kort jmf med traditionell murning.
- BLOC – FT färdigmonterade BLOC ger alltså längre livslängd på brännkammaren och lägre Co2 avtryck.
- Hur mycket bränsle behöver egentligen gå åt? Från förbränning nr 4 krävs ingen extra energitillägg. Dvs ingen Co2 efter kremation 4 vilket möjliggörs med våra unika BLOC.
- Måste vi bygga nytt hus? – Förmodligen inte. FT har en kompakt rökgaskylare som enbart tar 80cm av platsen. Det här möjliggör att ugnen får plats i små utrymmen. Det stora utrymmeskrävande rökgaskylaren används inte längre.
- Föroreningar – dvs vad släpper FT ugnen? – Trygg mätning av NOX varje minut.
- Hur optimeras ett arbetspass för en operatör: FT-assist (programvara som alltid följer med) planerar arbetsdagen för att minimera utsläpp och optimera energiåtgången.
- Behöver alla varje maskin eget filter? Vår filterteknik används idag för 2-3 ugnar per filter. – FT kan som enda leverantör alltså använda ett enskilt filter till att tjäna 2-3 ugnar. Det här minskar utrymmesbehovet och kostnaderna betydligt vid installationen och underhåll.
- MSB – våra ugnar kan alltid tjänas vid strömavbrott och kris.

Vi ser fram emot att hjälpa er att bli effektivare!

FT Sverige är direkt underordnat FT Technologies i Leeds England som ägs av Funicap i Frankrike.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

Crematec, Höganäs/Borgestad

Har under 2023 installerat två kremationsugnar i Kristianstad men är inte intresserade av att lämna offert på fler nyinstallationer.

Det finns fler företag i Europa som levererar färdiga lösningar för krematorium men de är inte aktiva i Sverige i dag.

Karlskrona-Aspö pastorat

POSTADRESS: Amiralitetstorget 27, 371 31 KARLSKRONA

TELEFON: +46(455)334700

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN

ANNO DOMINI 2023

Verksamhetsåret i sammanfattning

Att vara församling innebär att vi har ett uppdrag att enligt kyrkoordningen fira gudstjänst, bedriva diakoni, utöva mission och undervisning.

Allt detta har skett i Karlskrona-Aspö pastorat under 2023. Det är det viktigaste konstaterandet, vilket visar att vi har fullgjort vårt uppdrag.

Utmaningarna är dock många i en tid som är alltmer sekulariserad. Pastoratet har även i år i allt större omfattning behövt prioritera bland sina uppgifter.

En avgörande frågeställning har även i år varit hur vi är en missionerande kyrka och hur vi blir växande församlingar. Insikten om att detta är vår enda framtidsväg har blivit tydlig: antingen är vi växande församlingar, eller så är vi en organisation som sakta kommer förpassas till historien. Så allvarig är utmaningen också 2023.

År 2023 är ett år då inte minst våra kontaktytor mot det omgivande samhället har ökat. Som exempel kan nämnas kungens besök i april, då Fredrikskyrkan blir platsen för det stora firandet.

Ett annat exempel är kulturkalendern i december där Fredrikskyrkans fasad blir spelplatsen för evenemang under en hel månad.

Kontakterna med det omgivande samhället är viktiga. De skapar kontakter som är viktiga i församlingens liv i framtiden. Vår önskan är ju att vara en viktig aktör också i det lokala samhällslivet.

Vår roll som samhällsaktör blir också tydlig i samband med Världsarvsdagarna då vi är en viktig del av alla de evenemang som genomförs dessa dagar.

Som stöd för den grundläggande uppgiften finns också en väl fungerande administration, som under året förflyttades till Kungsmarkskyrkan.

Det var en flytt som inte var helt enkel, och en stor del av tiden fick gå åt till att hitta nya arbetssätt för den dagliga kommunikationen, då vi geografiskt sett blivit mer splittrade. Här behöver vi för framtiden bli än mer aktiva i att agera utifrån att Kungsmarkskyrkan är ett administrativt centrum.

Gudstjänstliv

Den viktigaste av församlingens grundläggande uppgifter är att fira gudstjänst. I Karlskrona-Aspö pastorat firas varje vecka ett stort antal gudstjänster.

Grunden för gudstjänstfirandet är den enda gudstjänst som firas varje vecka; nämligen högmässan i **Fredrikskyrkan** på söndagar och helgdagar. Med undantag för Midsommardagen (då vi sammanlyser till Amiralitetskyrkan) har det firats gudstjänst vid alla sön- och helgdagar.

I Fredrikskyrkan har också ett stort antal andra gudstjänster firats. Till dessa räknas veckomässan som firas på fredagar kl. 17.00. En trogen skara människor har infunnit sig. Vid ett flertal tillfällen har dessutom föredrag av olika slag knutits till mässan.

Varje vardag har dessutom lunchbön hållits kl. 12.00. Detta är en bön som under året funnit sin egen lilla församling, som dessutom fortsatt öka i antal deltagare. Detta är ett exempel på hur vi ibland måste vara envisa i att fortsätta ett arbete som vi tror på, och som kanske inte ger resultat förrän efter ett par år.

I **Kungsmarkskyrkan** firas mässa varannan söndag. Hit söker sig en brokig skara människor som attraheras av de låga trösklar som kännetecknar gudstjänstlivet i Kungsmarkskyrkan.

Sinnesromässan har i stort sett utan avbrott firats varje onsdagskväll under året. Det är ett sammanhang som funnit sin församling i form av en gudstjänst med låg tröskel och stor social omsorg. Den samling som sker efter mässan är ett av våra viktigaste sociala återkommande inslag.

Till denna mässa finns också en volontärgrupp knuten. En av komministrarna har ett särskilt ansvar för denna grupp.

Till gudstjänsterna i Kungsmarken hör också de morgonböner som har börjat firas och samlar fler människor i samband med frukost på tisdagar och torsdagar.

I **Aspö kyrka** har det också firats mässa varannan söndag som grundregel. För framtiden bör vi överväga formen och kontinuiteten för dessa. De samlar ett fåtal personer, och för kyrkorådet blir det en avgörande fråga att se över församlingsstrukturen.

En möjlig väg är att överväga huruvida Aspö ska vara egen församling. I en situation då Aspö inte för egen församling finns möjligheter att kraftsamla vid ett antal tillfällen under året, med en särskild koncentration under sommaren, då underlaget mångdubblas.

Under året har dessutom ett stort antal kyrkliga handlingar hållits i pastoratets samtliga kyrkor och kapell.

Till gudstjänstlivet kan vi även räkna den omfattande **kyrkomusikaliska verksamheten**. Detta då i stort sett all musikalisk verksamhet på ett eller annat sätt är knuten till gudstjänster av olika slag.

Körverksamheten växte 2023. Närmare 250 sångare mötte vi varje vecka i pastoratets breda körverksamhet.

Den sträcker sig från gregorianik, Bach och romantik till Gospel, pop och nyskriven klassisk musik i åldrarna 6–80 år!

Lunchkonserterna jämna lördagar vår/höst samt sommarmusiken fick under 2023 ett stort gensvar.

Förklädd Gud, Poulencs Stabat Mater, Tidsresan genom Fredrikskyrkan historia med Michael Helgesson, Gospelkonserten med Isaac Cates och Adventskonsserterna med Marinens Musikkår är några få exempel på större konsertprojekt som drog stora skaror till våra kyrkor.

Kyrkomusiken i Karlskrona-Aspö samlade under året in mycket pengar till Act. Bara under december månad 2023 samlades in cirka 60 000 kr till hjälpande verksamhet i samband med advents- och julmusiken.

Utöver detta finns det en omfattande musikalisk undervisning inom kyrkomusiken. Allt från orgelelever till enskilda korister som får utvecklas i sin sångteknik.

En unik företeelse är att i princip allt som genomförs inom kyrkomusiken sker i Fredrikskyrkan. Det gör att vårt lokalbehov minskat, samtidigt som vi får användning av det multifunktionella rum vi numera är ägare till.

En väsentlig del av den grundläggande uppgiften är de kyrkliga handlingarna. Till dessa räknar vi dop, konfirmation, vigsel och begravning.

Till gudstjänstlivet räknar vi också våra pilgrimsvandringar och retreatar. Retreatar har främst gjorts som endagsretreatar.

Diakoni

Diakonin är det sammanhang där vår tro tar sig praktiska uttryck gentemot andra människor. Vår tro kallar oss till omsorg om de människor som av olika skäl hamnat i situationer där deras liv blivit trasigt.

Här ryms allt mellan samtalen med dem som har fysiska och psykiska sjukdomar, till de som hamnat i ekonomiska bekymmer.

Som en del av diakonin erbjuder vi samtal, men också konkret ekonomisk hjälp primärt från olika fonder.

Till de konkreta insatserna hör att erbjuda lunchservering i Fredrikskyrkan och frukostar i Kungsmarkskyrkan. Här ges konkret hjälp med att få bli mätt, men också möjlighet till gemenskap och samtal för den som är ensam. Lunchserveringen har under året ökat vad gäller antalet deltagare. Detta har gjort att vi rent praktiskt behöver arbeta mer med hur vi kan rymma ett allt större antal deltagare vid detta tillfälle.

Vi har överhuvudtaget noterat en tämligen dramatisk ökning av hjälp- och samtalsbehovet under det gångna året. I mångt och mycket har diakonin fått ställas om till en mer omfattande hjälpverksamhet.

Nu omfattas diakonin också av människor som aldrig tidigare sökt sig till kyrkan för samtal och stöd.

Till den diakonala verksamheten hör också den skapande verksamheten. På torsdagar har en grupp människor samlats i Fredrikskyrkan för att få uttrycka sig i allt från drejning till måleri.

Överhuvudtaget har Fredrikskyrkan blivit en diakonal samlingsplats. Dess läge mitt i staden har gjort att allt fler söker sig dit som hjälpbehövande.

En annan diakonal verksamhet är sorgegrupper. Dessa fungerar som en slags självhjälpsgrupper för människor som mist en anhörig. Ett särskilt ansvar för detta finns hos en komminister.

Till diakonin kan också räknas de samlingar med sång och musik som under året har genomförts varje vecka på våra två närliggande äldreboenden.

Mission

Mission handlar om vårt sätt att vara växande församlingar. Det betyder att vi i allt som vi gör vill att människor ska komma till tro och fördjupas i sin tro. Ytterst handlar allt som vi gör om mission.

När vi firar gudstjänst, bedriver undervisning samt utövar diakoni är vi medvetna om att vi också utövar mission. Det är också därför det varit viktigt att utföra allt vi gör med kreativitet och kvalitet.

Undervisning

Till undervisningen hör främst vår barn- och ungdomsverksamhet. Här finns flera grupper för barn som genom vår verksamhet är en del av dopundervisningen. Så sker i allt från babyrytmikgrupper till verksamhet för mellanstadiebarn. Detta sker i alla våra olika lokaler.

En annan viktig del av detta arbete är konfirmandverksamheten. I två konfirmandgrupper har ungdomar efter deras egna förutsättningar fått ta del av konfirmandundervisning samt blivit konfirmerade.

I terminsgruppen har konfirmander träffats varannan söndag. I gaminggruppen har mer tekniskt intresserade ungdomar fått träffas med datorerna som hjälpmedel.

Som en del av konfirmandverksamheten träffas också Unga ledare varje vecka. Gruppen består av tidigare konfirmander som fungerar som förebilder för konfirmander under innevarande år.

Även det sk "Kyrkbandet" är en verksamhet som levt vidare. Ungdomar får träffas och lära sig spela olika instrument i grupp.

Nära denna verksamhet finns också arbetet med att möta barn och ungdomar med särskilda behov. Här har inte minst de harpor som vi fått medel för att införskaffa varit en tillgång.

Undervisning har också skett i samband med kurser i biblisk matlagning samt studier om Litauen. Den resa till Israel som varit planerad är nu lagd på is med tanke på omvärldsläget.

Också under detta år har en bibelstudiegrupp samlats i Kungsmarkskyrkan. På lördagar har ett tjugotal människor samlats för samtal om bibeltexter.

Till undervisningen kan vi också räkna den omfattande turistverksamheten i Fredrikskyrkan under sommaren. Till detta arbete är knutet ett stort antal volontärer som möjliggör att många människor får en fördjupad upplevelse av kyrkan.

Våra volontärer är en viktig resurs också i många andra av våra verksamheter. Under året har vi dock märkt att vi behöver nystarta volontärarbetet. Här behövs både nyrekrytering och utbildning.

Sjukhuskyrkan

Sjukhuskyrkans verksamhet redovisas i separat dokument. Den skiljer sig från mycket av annan verksamhet då den genomförs som ett ekumeniskt projekt.

Samverkan kyrka och polis

Under året har ytterligare steg tagits vad gäller samarbetet med polisen. Inom en av komministertjänsterna har avdelats tid, primärt för behovet av samtalstid för personal inom polismyndigheten. Samarbetet möjliggör också annat framtida informations- och utbildningsutbyte mellan polismyndighet och kyrka.

Under våren 2023 skrivs ett mer formellt avtal avseende samarbetet och det är nu i full funktion.

Samverkan kyrka och häkte

Under året har församlingens verksamhet fortsatt på häktet i Karlskrona. Konkret handlar det om samtalsmöjligheter för häktade personer. Att sitta häktad är för de allra flesta personer en traumatisk händelse. Att församlingen finns på plats som stöd kan vara av avgörande betydelse.

Tid finns avsatt för detta ändamål i en av komministertjänsterna. På grund av föräldraledighet har arbetet endast varit i funktion under det första halvåret.

Samverkan kyrka och högskola

Sedan många år samverkar församlingen med Blekinge tekniska högskola. Samverkan sker inte i samma omfattning som på den tid då det fanns en hel tjänst avdelad för detta. Dock finns timmar avsatta i en av komministertjänsterna för besök och samtal på högskolan. Samverkan innefattar också deltagande i krisplanen för högskolan. För framtiden bör om möjligt en större del av tjänst placeras här. Vi märker att kontakterna med högskolan är viktiga ur rekryteringssynpunkt inte minst till körerna.

Personal

Personalen är vår enskilt största tillgång. Att personalen fungerar väl och är kompetent i sina uppgifter är en förutsättning för att arbetet ska fungera.

Under året har några personalförändringar skett. Vi har haft nyrekrytering på en pedagogtjänst. Det är en tjänst som även innefattar sekreteraruppgifter för våra verkställande organ.

Två av vaktmästartjänsterna i Fredrikskyrkan är vakantsatta i väntan på ny organisation för vaktmästeriet.

Vår pastorsadjunkt fick ny tjänst på annan plats i stiftet.

I övrigt har inga större förändringar skett inom personalorganisationen.

Sammanfattat av Gabriel Norrgård

Verksamhetsberättelse 2023

Innehåll:

Inledning

Uppdraget

VAD, VARFÖR, för VEM samt av VILKA? Nationellt, Regionalt och Lokalt

Teamet/Huvudmän/Stödande församlingar/Volontärer

HUR? Verktyg/Kommunikation och information/Fortbildning och stöd

Avslutning

Framtid

Inledning

Bygge pågår! Likt fotot på framsidan där det nya P-huset tar form med hjälp av sprängteknik, lastbilar och lyftkran, används olika hjälpmedel och verktyg i vården. Varje människa är komplex och bestående av flera dimensioner som i vårdandet kräver olika angreppssätt beroende på behovets art. Tack och lov, Gud -vår uppdragsgivare- är alltid större! Sjukhuskyrkan finns där i vården som en resurs för alla former av existentiella frågor; i samverkan med olika parter för en så god vård som möjligt.

Uppdraget

VAD, VARFÖR, för VEM samt av VILKA?

Nationellt

Sjukhuskyrkan är de kristna kyrkornas gemensamma, ekumeniska arbete för att bidra med och lyfta den andliga dimensionen i vården och därmed ge existentiellt stöd till behövande inom svensk hälso- och sjukvård. Målgrupper för arbetet är patienter, närstående och personal som relaterar till landets sjukhus.

Regionalt och lokalt

I Blekinge finns två lokala Sjukhuskyrkor, organiserade oberoende av varandra, på respektive sjukhus. Denna verksamhetsberättelse beskriver den verksamhet som under året bedrivits av Sjukhuskyrkan i Karlskrona; ett samarbete mellan de två huvudmännen: *Svenska kyrkan, Svk*, Karlskrona-Aspö pastorat och *Sjukhuskyrkans Frikyrkoförening i Blekinge, SFB* (varav sistnämnda gjort ett namnbyte under året, från tidigare namn: *Frikyrkorådet för sjukhuspastor i Karlskrona*. Namnbytet ger föreningen möjlighet att inkludera de tre kommunerna i väst och skapa en regional ekumenik).

Teamet/Huvudmän/Stödjande församlingar

Arbetet har under året i huvudsak planerats och genomförts av tre heltidsanställda: Glenn Sjöberg, präst Svk, Maria Olofsson, diakon Svk, och Lovisa Furingsten, pastor SFB. Dessa har tillsammans utgjort det operativa arbetsteamet, med god stöttning av respektive arbetsgivare, där styrelsen för SFB med Magnus Broomé som styrelseordförande, och Gabriel Norrgård, kyrkoherde i Karlskrona-Aspö pastorat, Svk, tagit aktivt ansvar för verksamhetens olika grenar. Under året har åtta arbetsplatsträffar (APT) genomförts, varav en heldag avsattes för gemensamma samtal i församlingshemmet på Aspö. Tisdag förmiddagar har generellt avsatts för teamets återkommande teamträff "TT".

Med hjälp av pastorer och präster, till vardags arbetande i de lokala stödjande församlingarna (Karlskrona-Aspö och 25 frikyrkoförsamlingar, varav två upphört under året) har teamets semestrar och ledigheter möjliggjorts. Årets vikarier har utgjorts av Leif Svensson, pastor Korskyrkan Lyckeby - Evangeliska Frikyrkan (EFK), Henrik Einarsson, pastor Fågelmara Missionsförsamling - Ekumeniakyrkan, Walla Carlsson, pastor Ekumeniakyrkan, Gabriel Norrgård, kyrkoherde och präst Svk, Ann-Louise Trulsson, präst Svk, Annika Melkersson, präst Svk och Jenny Fogelström, präst Svk (de sistnämnda alla hemmahörande i Karlskrona-Aspö pastorat).

Volontärer

Åtta volontärer har under året regelbundet besökt sex av sjukhusets avdelningar. Geriatriken (avd. 36) och ortopederna (avd. 37) har kontinuerligt fått besök av fyra av dessa volontärer under lördagar och torsdagar. Kirurgavdelningarna (avd. 48 och 49) samt thorax (avd. 55) och neurologen (avd. 58) har välkomnat volontärerna parvis under tisdagseftermiddagar. Fem volontärer har kontinuerligt hjälpt till som gudstjänstvärdar under onsdagssamlingarna i sjukhusets kapell. Totalt innebär det att 13 volontärer varit aktiva under året.

Första juni inbjöds till en volontärkväll på Stenbräckegården, Tjurkö, där det bjöds på stenugnsbakad pizza och god gemenskap. I början på december hölls en gemensam julfest tillsammans med alla Sjukhuskyrkans volontärer i Torhamnssalen på sjukhuset, med julmat och julklapp som tack för årets insatser.

Volontärutbildning

Under årets början intervjuades och rekryterades sju personer till kommande volontärutbildning och efter sommaren startades en ny utbildningsomgång. Senaste volontärutbildningen gavs våren 2019, då sex personer genomförde utbildningen. Under innevarande år antog slutligen sex personer utmaningen att, under hösten, mötas till utbildning under åtta kurstillfällen, varannan torsdag kväll.

På den nedre bilden syns ett gäng erfarna volontärer och Sjukhuskyrkans team uppbackades av de nya (ovan foto) som nu träder in.

Musiker

Från de båda huvudmännen har fyra (4) kantorer från Svk och åtta (8) frikyrkomusiker bidragit vid onsdagarnas gudstjänster med både piano- och gitarrspel, samt såg.

Predikohjälp

De anställda i teamet har löpande ansvarat för onsdagarnas samlingar där bön för Blekinges hälso- och sjukvård har varit ett stående inslag. Under året har Niclas Madestam (pastor och föreståndare i Pingstkyrkan Karlskrona), Marie Strid (volontär), Gabriel Norrgård (Kyrkoherde i Svk Karlskrona-Aspö pastorat), Leif Svensson (pastor i Korskyrkan Lyckeby), Ann-Louise Trulsson (präst i Svk Karlskrona-Aspö pastorat), Walla Carlsson (pastor i Equmeniakyrkan) och Erika Hansson (Butiksledare i Pingstkyrkans Second hand "Stämjärnet") gästpredikat.

Under årets lopp noterades en vikande trend av besökare och eftersom Regionen ännu inte haft möjlighet att tillmötesgå vår förfrågan om möjlighet att sända gudstjänsterna 'live' till patientsängarna, har samtal förts kring en förändring av onsdagssamlingarna till en mer förenklad och avskalad samling. Planen är att inför det nya året sänka ambitionsnivån avseende förberedelse och samordning med siktet inställt på en enklare andakt, under samma tid och på samma plats.

Foto Magnus Broomé

HUR genomförs uppdraget?

Verktyg

En förutsättning för att kunna ge existentiellt stöd med fokus på det andliga perspektivet, är villiga människor, grundade i bön och närvaro, som är beredda att ge av sin tid och sin förmåga att lyssna och vara närvarande. Lyssnandet är trefaldigt; att lyssna till Andens röst, att lyssna till den behövande och att lyssna till sig själv som verktyg. På lyssnandet följer handling som visar sig i en palett av färger; allt beroende på behovet som framträder i det unika mötet.

Beredskap och uppsökande verksamhet är två medel för att nå de behövande, så även affischering och annan informationsspridning. Behov fångas även upp genom fysiska möten i korridorer, på sjukhusets caféer och restaurang, i huvudentréer och i kapellet.

Vårdpersonalen är viktiga nycklar för att nå och komma i kontakt med enskilda patienter och närstående som inte själva känner till det stöd som finns att tillgå. Personalen hjälper till med kontakt genom Regionens telefonväxel men även via e-post. Även personalen, både vårdpersonal och servicepersonal men även administrativ personal, kan nyttja Sjukhuskyrkans tjänster för egna behov, både individuellt och i grupp. Att personalen själva har erfarenhet av och kunskap om existentiell (o)hälsa stärker de behövande, både vårdgivare och andra i behov av vård.

Beredskapstiden 8–18, har varit gällande under veckans alla dagar, och har mer och mer befästs ute i verksamheterna men fortfarande kan förvånade utrop ske gällande bristen på tillgänglighet dygnet runt. Under årets arbetsplatsträffar har samtal förts om hur beredskap "24/7" skulle kunna återinföras.

De tre anställda i teamet har fördelat vårdavdelningarna mellan sig för uppsökande verksamhet. Detta får till följd att vissa avdelningar väljer att kontakta "sin" kontaktperson, men det går lika bra att boka tid med den i beredskap aktuell dag.

Enskilda samtal och gruppsamtal är olika typer av verktyg som finns tillgängliga i verktygslådan. Många samtal kan vara spontana och oplanerade i till exempel en sjukhuskorridor medan kontoren ofta används för planerade enskilda samtal. Hembesök har i huvudsak genomförts i samverkan med palliativa enheten. Under året har regelbundna reflektionssamtal genomförts med personalen på Thorax, Psykakuten, IVA, Akuten och en av Kirurgavdelningarna samt Bröst-enheten. Andra avdelningar såsom Barn, Neonatal, Dialys och Geriatrik har efterfrågat samlingar för sin personal vid särskilda händelser. Teamet har även konsulterats avseende arbetsmiljö på avdelningsnivå. Under fyra dagar har utbildning genomförts på IVA i ämnet anhörigstöd. Två föreläsningar kring existentiella behov har hållits i maj och oktober för personal på den Palliativa enheten.

Huvudmännen har varit idoga och haft viss framgång i samtal med politiker, hälso- och sjukvårdschefer samt med avgående och ny Hälso- och sjukvårdsdirektör. Trots detta behövs fördjupad insikt och kunskap från Regionens sida kring rådande existentiella behov i vården och det arbete som Sjukhuskyrkan utför. Frågor kring existentiell (o)hälsa behöver få ta plats och tydliggöras i Regionens övergripande styrdokument och verksamhetsplaner för ett fördjupat samarbete. Arbetet med att färdigställa ett uppdaterat samverkansavtal mellan

Sjukhuskyrkans huvudmän och Regionen har tyvärr helt avstannat. Sjukhuskyrkans kontaktperson in i Region Blekinge har fortsatt varit Karin Svensson, administrativ chef inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Regionens växel är en viktig samverkanscentral och därmed ett ovärderligt nav i kontakt med behovande. Inför varje ny månad delges växelns personal den nya månadens beredskapsschema med aktuella kontaktuppgifter till den av Sjukhuskyrkans personal som är i daglig beredskap. Genom samverkan knyts gemenskapsband. Vid två tillfällen har gemensamt fika genomförts tillsammans med sjukhusets kuratorer; vid påsk då det anordnades ett knytkalas av godsaker och vid jul då Sjukhuskyrkan bjöd på jul-fika. Elva kuratorer från olika kliniker hörsammade inbjudan vid det sistnämnda tillfället.

Under året har cirka 260 närstående till avlidna fått hjälp med avsked främst på sjukhusets Bårhus men även på olika avdelningar, vilket totalt inneburit 65 avsked, där en handfull av de avlidna varit barn. Bårhuspersonalen vittnar om ett väl fungerande samarbete med Sjukhuskyrka och Kvinnoklinik kring "särskilt omhändertagande av foster" och relaterar till de PM som gemensamt utvecklats kring handhavandet vid dessa specifika fall, då foster dör före v.22. Löpande avstämning och uppdatering från alla tre samverkande parter är en förutsättning för detta framgångsrika samarbete.

En årlig minnesgudstjänst hölls i oktober, i Kungsmarkskyrkan, för drabbade familjer som mist ett litet barn. Samlingar med "Natanaelgruppen" har anordnats en gång i månaden. Gruppen är öppen för föräldrar i sorg och sker i samarbete mellan Spädbarnsfonden, Kvinnokliniken och Sjukhuskyrkan. Annonsering sker via Spädbarnsfondens hemsida. I maj ordnades en heldag på Stenbräckagården för personal som arbetar med Natanaelgruppen, med möjlighet till rekreation, utvärdering och framåtblickar.

Övriga arbetsgrupper som regelbundet fungerat under året, i samverkan med Regionen, har varit: Läns-gemensam suicidpreventionsgrupp, Barnrättsfrågor i vården, Palliativa enhetens team-rond, planering av och deltagande i Psykiatriveckan, några möten om generell krisledning samt analys och planering av krisberedskap i samverkan med Akuten, PIVA, BUP, POSUM och TIB. Sjukhuskyrkan har även deltagit i några återkommande seminarier kring Regionens nya forskningsstrategi.

Sjukhusets kapell har fått förlängda öppettider under året för att även kvälls- och nattpersonal ska ha tillgång till rummet före och efter sina arbetspass. Kapellet stängs nu vid 22-tiden.

Ett samarbete med Regionens konstprojektledare har mynnat ut i några nya konstverk i kapellet samt ett övergripande konstprogram.

"Drömsyn" av Paul Holsby,
"Forlad oss vor skyld" av Elof Risebye och
"Röd kropp" av Lars Millhagen,
pryder nu tre av kapellets väggar.

Små tillhörande tavlor finns uppsatta i närheten av varje konstverk med presentation av konstnär och verkets namn.

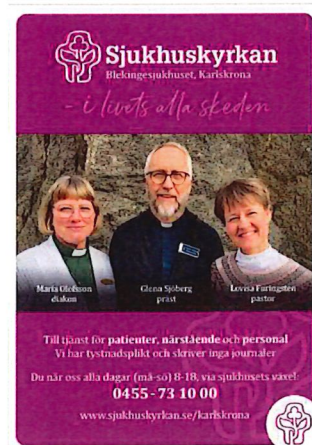
Kommunikation och information

✓ Inåt i Regionen

I de flesta av sjukhusets korridorer och allmänna utrymmen finns affischer uppsatta med foto på Sjukhuskyrkans personal med aktuellt telefonnummer till växeln.

Mer än 1000 exemplar av aktuell folder, som för övrigt finns tillgänglig att skrivas ut från Regionens intranät, har flitigt delats ut under året. Foldrarna har i år bekostats av Regionen. Information om Sjukhuskyrkans arbete har givits under vårens och höstens introduktionsdagar för nya sjuksköterskor. Nytt för i år var att alla nyanställda läkare fick foldern utdelad i hand och från och med nästa års början planeras det för att alla AT- och BT-läkare ska få en muntlig presentation om Sjukhuskyrkans arbete.

En nyhet för i år var *Sjukhuskyrkans dag*. Den kom till på initiativ av flera engagerade styrelsemedlemmar inom SFB. Med inspiration från Sjukhuskyrkan i Piteå och med god hjälp av Ravnbö design kunde 'bollar' med existentiella frågeställningar hängas upp i taket i sjukhusets huvudentré, väl synliga för allmänheten. Förutom ett informationsbord bemannat av flera volontärer från Sjukhuskyrkan, gavs två föreläsningar i den stora Langemarksalen med rubrikerna: "Existentiell hälsa" och "Det goda samtalet". Dagen avslutades med en gudstjänst i kapellet.

Foto Lovisa Furingsten

ONSDAG 11/10

Sjukhus- kyrkans dag

på Blekingesjukhuset
i Karlskrona

Kl 10.00 Informationsbord i sjukhusets entré
– 14.00 Teamet finns på plats tillsammans
med Sjukhuskyrkans volontärer

Kl 10.30 Föreläsning: *Existentiell hälsa*
Lovisa Furingsten, i Langemarksalen

Kl 12.30 Föreläsning: *Det goda samtalet*
Maria Olofsson, i Langemarksalen

Kl 14.30 Gudstjänst Glenn Sjöberg, i kapellet

Sjukhuskyrkan
Blekingesjukhuset, Karlskrona

*- i livets
alla skeden*

En annan nyhet som blev en lyckad satsning var en novemberveckas ansvarstagande för Regionens Instagramkonto, då dagliga inlägg i ord och bild berättade om Sjukhuskyrkans arbete. Instagramkontot är öppet och kan läsas av alla som vill och kommentarerna i anslutning till inläggen var genomgående positiva.

Årets julhälsning spreds manuellt till sjukhusets alla avdelningar och mottagningar. De flesta personalrum fick dessa julhälsningar utlagda på sina matbord.

✓ Utåt i samhället

En föreläsning har hållits på Hermods om anhängstöd för undersköterskor i vidareutbildning inom palliativ vård. Reflektionsgrupper har även genomförts för personal på Karlskrona kommuns palliativa enhet Storören.

Vid höstens Seniormässa i Karlskrona på Arena Brinova fanns Sjukhuskyrkans foldrar och personal tillgängliga i Svenska kyrkans monter under hela dagen. Ny vetskap om att även Ronneby kommun genomför en Seniormässa varje år, lyfte behovet av att även representeras där under kommande år.

Sju begravningar har hållits av Sjukhuskyrkans personal och två studiebesök har skett under året där bland annat en socionomstudent fått veta mer om verksamheten.

Den 15 oktober provade SFB ett nytt koncept för informations-spridning till stödjande församlingar, i form av ett Stormöte. Pingstkyrkan Karlskrona öppnade upp sina lokaler och bidrog med undervisning för alla barn. Leif Svensson, pastor i Korskyrkan Lyckeby, EFK, spelade piano till den inledande sången och Mats Polsten, pastor i Mariedalskyrkan, Equmeniakyrkan, inledde med ett bibelord. Predikan hölls av de tre pastorerna: Taiwo Ajayi, pastor i The Redeemed Christian Church of God, Niclas Madestam, pastor i Pingstkyrkan Karlskrona och Olof Schelin, präst i Möllebackskyrkan, EFS. Det blev god uppslutning från de stödjande församlingarna och extra festligt med firande av Sjukhuskyrkans frikyrkoförening som i år fyllde 40 år. Henrik Einarsson, pastor i Fågelmara missionsförsamling, Equmeniakyrkan, avslutade Stormötet. Efteråt inbjöds alla till fika anordnat av de många ideella krafter som tillsammans bidrog till den varma atmosfären.

Fridhems missionsförsamling i Trollemåla besöktes under en gudstjänst i november och Pingstkyrkans Second Hand-butik "Stämjärnet" har regelbundet besökts, främst under butikens lördagsöppettider, för informationsspridning och kontaktskapande med besökare, så väl som med anställda och volontärer.

Fortbildning och stöd

För att behålla en god kvalitet i arbetet och för att bottna teologiskt har teamets anställda deltagit aktivt i respektive samfunds lokala, regionala och nationella samlingar, samt i olika fortbildningsdagar anordnade med fokus på Sjukhuskyrkans arbete. Den årliga nationella konferensen för alla Sveriges sjukhusanställda hölls denna höst i Linköping med temat: "Barnet vi möter". I maj månad inbjöd Lunds stift alla medarbetare som arbetar i någon Sjukhuskyrka inom stiftet, till ett dygn tillsammans på Södra Hoka utanför Asarum.

Välkommen till Stormöte!

Att lyssna...

i livets alla skeden

Vi firar gemensam gudstjänst i Karlskrona pingstkyrka

Söndagen den 15/10 kl 11.00

Predikan:
Taiwo Ajayi (The Redeemed Christian Church of God)
Niclas Madestam (Pingstkyrkan Karlskrona)
Olof Schelin (Möllebackskyrkan, EFS)

Sång:
Patrik "Pegga" Gullbing, med team

Söndagsaventyr för alla barn tillsammans med Rebecca Ander, med team

Gemensamt fika efter gudstjänsten

En årligt återkommande gudstjänst i gemensamt arrangemang
Huvudarrangör: Sjukhuskyrkans frikyrkoförening i Blekinge

Sjukhuskyrkan
Blekingesjukhuset, Karlskrona

Vet du ett Sjukhuskyrkans frikyrkoförening fyller 40 år i år?

Avseende handledning har teamet under året mött psykolog, Christer Engman, för grupphandledning. Träffarna har skett en gång i månaden, med uppehåll för två sommarmånader, vilket totalt resulterat i 10 träffar. Enskild handledning har även erbjudits de anställda genom möjlighet till samtal med teamets tidigare handledare, Håkan Stewén. I och med detta år har alla tre i teamet slutfört de fyra fortbildningsstegen i Sjukhuskyrkans nationella kompetensprogram.

Avslutning

Framtid

Enkla andakter planeras att hållas i kapellet under onsdagarna framöver, med samma starttid som tidigare; 14:30. Stormöteskonceptet är fortsatt ett spännande angreppssätt.

Prioritering av veckovisa teamträffar "TT" och regelbundna arbetsplatsträffar (APT) är mycket viktigt och avgörande för god ekumenisk samverkan både i arbetsteamet och i relationen mellan huvudmännen.

Samverkan med olika avdelningschefer har resulterat i att två nya avdelningar välkomnar volontärer under våren 2024. Totalt innebär detta att åtta avdelningar nu öppnar upp för volontärbete. Behovet av fler volontärer är därmed ett faktum.

Ytterligare ett år utan ljusning är över avseende hur Regionen skall möta upp med personal i Bårhuset under helgerna. Tyvärr har det inte skett någon faktisk förändring i frågan under innevarande år vilket sliter på teamet eftersom inte alla behövande anhöriga får möjlighet till avsked. Frågan är fortsatt: hur gå vidare?

Det finns en önskan och ett behov av beredskap dygnet runt. För att detta ska bli möjligt behövs fler präster, pastorer och diakoner som involveras i arbetet med beredskapen.

Sjukhuskyrkan vill uppmuntra till konstruktiva samtal kring existentiellt stöd i vården. En önskan är att göra detta tillsammans med politiker och Regionledning på olika nivåer.

Behov av samtalsgrupper i form av stödgrupper vid sorg och kriser, suicidprevention samt grupper med existentiella samtal, aktualiseras regelbundet. Utmaningen är att göra kloka prioriteringar utifrån de resurser som finns att tillgå. Likaså finns behov av informations-spridning inom olika arenor, exempelvis på Seniormässor och ungdomsgårdar.

Avslutningsvis, tack för förtroendet att ytterligare ett år fått verka på Blekingesjukhuset i Karlskrona! Tack för allt stöd i arbetet med att se och lyfta människans andliga behov i vården!

Karlskrona, den 20 mars 2024

Glenn Sjöberg, Maria Olofsson och Lovisa Furingsten.

Året i siffror

 Sjukhuskyrkan
Blekingesjukhuset, Karlskrona

- 778 beredskapsuppdrag
- 65 avsked med totalt 260 närstående
- 11 förmedlade kontakter med olika trossamfund
- 4 vigslar och 7 begravningar
- 59 tillfällen avseende krisarbete/dödsfall
- 219 gruppsamtal med totalt 1491 personer
- 1558 olika typer av enskilda samtal

Ekonomi redovisad av huvudmännen; SFB och Svk

SFB Ekonomi 2023

Finansiering

Statligt stöd	194 tkr
Regionalt stöd	124 tkr
Lokalt församlingsstöd + gåvor	369 tkr
TOTALT:	687 tkr

Kostnader

Personal	675 tkr
OH	27 tkr
TOTALT:	702 tkr

Magnus Broomé, ordf. Sjukhuskyrkans Frikyrkoförening i Blekinge

Svk, Karlskrona-Aspö, Ekonomi 2023

INTÄKTER

Inomkyrkliga bidrag	1 197 tkr
Gåvor	20 tkr
TOTALT:	1 217 tkr

KOSTNADER

Personalkostnader	- 815 tkr
Övr. ext. kostnader	- 782 tkr
TOTALT:	-1 597 tkr

Gabriel Norrgård, Kyrkoherde Karlskrona-Aspö pastorat; Svenska kyrkan

BONUS-information...

Ett tydligt resultat av Sjukhuskyrkans samverkan i den Läns gemensamma suicidpreventionsgruppen blev en betydelsefull satsning som Svk tog initiativ till under den Suicidpreventiva dagen, vilket ledde till många viktiga och fina samtal om sorg och saknad, vid soppborden i Fredrikskyrkan.

Karlskrona-Aspö pastorat
Org.nr 252003-0988

1 (26)

Kyrkorådet avger följande årsredovisning.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Uppgift och verksamhet

I Karlskrona Aspö Pastorat (252003-0988) samverkar Karlskrona stadsförsamling (252003-6118) och Aspö församling (252000-9032) och utgör en kyrklig samfällighet enligt lag om Svenska kyrkan och kyrkoordningen för Svenska kyrkan. Församlingarnas grundläggande uppgift är "fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission". Syftet är att människor ska komma till tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Varje församling har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen.

I pastoratets årsredovisning anges belopp i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift och

- har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter
- ska anställa och avlöna den personal som behövs
- anskaffar och underhåller den egendom som behövs
- får lämna bidrag till internationell diakoni och mission
- får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till den grundläggande uppgiften
- har ansvar för begravningsverksamheten i enlighet med begravningslagen.

Pastoratet har sitt säte i Karlskrona kommun.

Organisation

Kyrkofullmäktige är pastoratets högsta beslutande organ och sammanträder minst två gånger per år. Kyrkorådet är pastoratets verkställande organ (styrelse) som ansvarar för den löpande verksamheten och förvaltningen. Kyrkorådet har utsett ett allmänt utskott som förbereder kyrkorådets sammanträde och ärenden till kyrkorådet. Kyrkorådet sammanträder ca 6 gånger per år. I respektive församling inom pastoratet finns ett församlingsråd vars huvudsakliga uppgifter avser gudstjänstlivet och församlingens kristna gemenskap.

Utöver gällande lagstiftning och förordningar etc., tillämpar pastoratet inomkyrkliga regelverk och dokument såsom kyrkoordningen (KO), Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB), församlingsinstruktion och medelsförvaltningspolicy. Inom personalområdet tillämpar pastoratet Svenska kyrkans kollektivavtal. Pastoratet har även upprättat olika typer av policys för t.ex. jämställdhet.

Personal

Pastoratet tillämpar Svenska kyrkans kollektivavtal. Detta innebär att samtliga anställda omfattas av olika typer av försäkringar, bl a tjänstepensionsförsäkring, sjukförsäkring och arbetsskade- och olycksfallsförsäkring. Vid sidan av detta finns även omställningsavtal som träder in vid arbetsbrist och ett utvecklingsavtal som innebär rätt till fortbildning mm. Pastoratet har även upprättat olika typer av policys för t ex jämställdhet, systematisk arbetsmiljöarbete och användning av sociala medier.

Verksamhetsinformation

Enligt Kyrkoordningen är pastoratets uppgift och ändamål att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Ändamålet främjas genom att det i pastoratet firas huvudgudstjänst minst en gång i veckan. Begravnings- och dopgudstjänster får sitt uttryck veckoligen. Därutöver bedrivs ett stort antal aktiviteter såsom exempelvis en omfattande körverksamhet, konfirmandundervisning, barn- och ungdomsgrupper, bibelstudier, diakonacentrum, besöksverksamhet och själavårdssamtal. All verksamhet har som syfte att uppfylla den grundläggande uppgiften.

Begravningsverksamheten bedrivs enligt begravningslagen.

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal gudstjänstdeltagare	21 829	15 094	9 337	7 195	22 621
Antal deltagare i kyrkliga handlingar	5 609	6 683	4 154	3 958	6 543
Antal döpta	64	59	63	51	83
Antal konfirmander	40	26	36	33	29
Antal begravningsgudstjänster	148	152	166	169	179
Antal vigselgudstjänster	17	25	11	13	40
Antal aktiva inträden	19	16	23	15	21
Antal aktiva utträden	105	146	215	194	192

Fasta grupper

Antal deltagare i barn och ungdomsverksamhet	7	54	23	33	23
Antal deltagare i barn- och ungdomskörer	54	50	52	57	100
Antal deltagare i vuxenverksamhet	207	61	77	235	175
Antal deltagare i vuxenkörer	162	131	144	147	187

Öppen verksamhet

Antal besök i öppen gemenskapsverksamhet	5 861	4 141	1 573	4 465	7 743
Antal besök i öppen barn- och ungdomsverksamhet	2 125	1 760	915	1 362	2 860

Resultat och ställning

Årets resultat om 320 tkr (-3 387 tkr) avviker positivt med ca 470 tkr i förhållande till budgeterat resultat för verksamhetsåret. Det positiva resultatet är effekten av ett antal besparingsåtgärder genomförda av pastoratet där man bland annat avyttrat sin andel i Möllebackskyrkan, sagt upp hyresavtalet för Nordenskjöldska Gården mm.

Målsatt kapital

Pastoratets mål för det egna kapitalets storlek har fastställts till 90 000 tkr (90 000 tkr). Eget kapital överstiger fastställt målkapital med 7 016 tkr (6 696 tkr).

Flerårsöversikt

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2023	2022	2021	2020	2019
Tillhöriga per den 31 december (antal)	12 212	12 265	12 485	12 666	13 089
Tillhöriga per den 31 december (andel av invånarna, %)	46,0	46,1	47,1	47,2	48,9
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift (%)	0,99	0,99	0,97	0,97	0,97
Medelantalet anställda	52	54	58	63	64
<i>Resultat (tkr)</i>					
Verksamhetens intäkter	69 279	64 973	65 549	63 849	63 585
Verksamhetens resultat	1 821	-2 021	2 861	3 286	-3 649
Resultat från finansiella investeringar	-1 502	-1 366	-988	-1 172	-981
Årets resultat	320	-3 387	1 873	2 114	-4 638
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift. (tkr)	31 014	29 400	29 726	29 537	30 332
- varav slutavräkning (tkr)	132	-106	23	521	1 252
Begravningsverksamhetens nettokostnader	32 307	28 259	26 990	25 260	23 877
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	50,2	52,3	55,3	55,1	64,3
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	9,2	13,5	11,1	11,2	9,5
<i>Ekonomisk ställning</i>					
Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (tkr)	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Eget kapital (tkr)	97 016	96 696	100 083	98 210	96 096
Soliditet (%)	57,9	57,2	58,1	56,6	54,1
Värdesäkring av eget kapital (%)	0,33	-3,40	1,91	2,20	-4,60
Likviditet (%)	96,8	91,5	109,0	110,0	58,1

Definitioner

Kyrkoavgift (%) - Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

Begravningsverksamhetens nettokostnader - Begravningsverksamhetens totala kostnader minus Övriga intäkter och Ränteintäkter

Varav slutavräkning - För förklaring se redovisningsprinciper.

Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Soliditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Värdesäkring av eget kapital (%) - Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Likviditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Den 23 november 2023 drabbades Trossamfundet Svenska kyrkan av följderna av en så kallad ransomware-attack. Angreppet var omfattande och berörde hela Svenska kyrkan. Angreppet medförde att trossamfundet stängde ner samliga servrar för att förhindra att angriparen fick tillgång till känslig information, vilket i olika utsträckning påverkade all verksamhet inom hela Svenska kyrkan, inklusive Karlskrona Aspö Pastorat.

Därefter har ett samordnat systematiskt arbete skett för att säkerställa att Svenska kyrkans servrar och datorer inte innehåller skadlig kod och att återstarta de genomgångna servrarna och systemen. Ett gediget arbete som krävt mycket resurser och tid.

I Karlskrona Aspö Pastorat har mycket av arbetet varit fokuserat på att kunna bedriva ordinarie verksamhet utan det digitala stödet. Pastoratet har inte drabbats av några betydande ekonomiska skador. Ekonomisk skada för Pastoratet är i huvudsak begränsad till kostnader kopplade till förseningsavgifter och dröjsmålsräntor då det inte funnits ett fungerande flöde för fakturahanteringen. Även vissa ökade personalkostnader förekommer för att hantera administrationen utan det normala datatekniska stödet.

Arbete pågår dels på den nationella nivån inom Trossamfundet för att minska riskerna för att denna situation ska uppstå igen, dels lokalt inom Karlskrona Aspö Pastorat med att skapa lokala rutiner för ökad krisberedskap om motsvarande situation skulle uppstå igen.

Församlingsverksamheten

Under år 2023 har församlingsverksamheten bedrivits med utgångspunkt från att den grundläggande uppgiften ska utföras enligt Kyrkoordningen. Så har också varit fallet under året.

En förändrad omvärldsbild har på ett väsentligt sätt förändrat arbetet. Till konsekvenserna hör en allmän osäkerhet hos människor, vilket påverkar det psykosociala tillståndet hos många som söker sig till oss. Dessutom har den förändrade ekonomiska situationen påverkat människor på ett sätt som vi märker mycket konkret. Det gör att församlingsarbetet har fått ställas om i en alltmer digital riktning.

Det ekonomiska läget för oss som organisation har självklart också påverkats av detta, med svåra prioriteringar som följd.

Den övriga verksamheten inom församlingsverksamheten har i övrigt kunnat genomföras enligt plan.

Under året har försäljningen av Pastoratet's del i Möllebackskyrkan genomförts.

Även hyresavtalet av Nordenskjöldska Gården är uppsagt och efter förhandlingar avslutat och det innebär att administration och arkiv mm. nu flyttat till Kungsmarken och Pastoratet's egna lokaler där.

Begravningsverksamheten

Begravningsverksamheten har under året fått en verksamhetsledare då Claes Wiridén sedan i mars är anställd som Kyrkogårdschef.

Arbetet på de olika anläggningarna har fortsatt med en allmän uppgradering som det övergripande målet. En första etapp uppfräschning av administrationbyggnaden på Vämö är genomförd.

Man har jobbat vidare efter utvecklingsplanen för Griftegården, genomfört ett antal planerade investeringar och fortsatt arbetet med en uppgradering av hela anläggningen i Augerum.

Arbetet med Krematorieverksamhetens framtid har också intensifierats. En arbetsgrupp har tillsatts för att titta på olika alternativ till ny ugn/nya ugnar. Eldrivna eller inte?

Den dagliga verksamheten inom begravningsverksamheten har i övrigt kunnat genomföras enligt plan.

Fastighet

Eftersom Pastoratets fastighetsbestånd är stort finns det hela tiden byggnader mm som behöver underhåll. Verksamheten och dess personal har under året genomfört ett antal projekt för att underhålla och anpassa olika byggnader för framtida bruk.

Särskilt kan nämnas:

- Lokalanpassning av Kungsmarkskyrkan där arbete pågår med att upprätta kontor till de anställda som utgår härifrån. Nytt arkiv färdigställt. Ny ventilation är på gång.
- Kistmottagning på Griftegården har fått nya grindar och belysning.
- Nytt brandlarm på Griftegården.
- Projektering för nytt värmesystem i Tyska kyrkan.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Efterarbetet från "Cyberattacken" i november 2023 har präglat inledningen av 2024. Både gällande att försöka avsluta det gångna året men även att titta framåt och försöka skapa olika sätt att vara förberedd nästa gång.

Arbetsgruppen för ett nytt krematorium har gjort ett par studieresor till olika tillverkare av ugnar runtom Europa och fått en bättre inblick i vilka alternativ som finns.

Finansiella instrument

Församlingens riktlinjer för kapitalförvaltningen regleras i ett av kyrkofullmäktige fastställt medelsförvaltningsreglemente. Gällande reglemente innehåller bland annat etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning. Vid utgången av 2023 hade församlingens långfristiga värdepappersinnehav ett marknadsvärde om 10 344 tkr (8 151 tkr). Pastoratet gör regelbundet en översyn av sina riktlinjer för finansiella instrument.

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

I vårt förväntade scenario finns en minskning av medlemsunderlaget, vilket i sin tur genererar minskande av det ekonomiska utrymmet.

Det är i ljuset av detta som vi minskar antalet fastigheter för att koncentrera vårt arbete till Fredrikskyrkan och Kungsmarkskyrkan.

En konsekvens av de minskade ekonomiska ramarna är också en ständig översyn av personalsituationen.

Osäkerhetsfaktorerna är i skrivande stund omfattande. Situationen med krig i vårt närområde gör att all planering sker med den osäkerheten för handen.

	Plan 2026	Plan 2025	Beslutad 2024	Utfall 2023	Förändring 2023 -- 2024 (%)
Kyrkoavgift	33 402	33 109	32 659	31 014	5,30
Begravningsavgift	39 394	38 177	37 385	32 317	15,68
Ekonomisk utjämning	-2 293	-2 239	-2 180	-2 128	2,44
	70 503	69 047	67 864	61 203	

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Pastoratet bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Tillståndet avser krematorieverksamhet. Den tillståndspliktiga verksamheten motsvarar 5,0 % (5,0 %) av pastoratets intäkter.

Miljödiplomering

Inom pastoratet pågår systematiskt miljöarbete enligt Svenska kyrkans program för miljödiplomering. En särskild miljögrupp arbetar med dessa frågor.

Kollekter

	2023	2022	2021	2020	2019
Förmedlade rikskollekter	41	35	27	26	45
Förmedlade stiftskollekter	15	8	8	9	18
Förmedlade församlingskollekt	20	10	10	20	23
Församlingskollekt till egen verksamhet	3	5	5	3	7
Summa kollekter	79	58	50	58	93

Kollekter tas upp i samband med offentlig gudstjänst eller andaktsstund. En riks- eller stiftskollekt tas upp till samma ändamål och på samma dag i hela landet/hela stiftet. Kollektändamål och dagar fastställs av kyrkostyrelsen respektive domkapitlet. Församlingskollekt beslutas i församlingen. En förmedlad församlingskollekt tas upp till förmån för en annan juridisk person. Förmedlade kollekter tas inte upp i församlingens resultaträkning.

Förvaltade stiftelser

Pastoratet förvaltar 3 stiftelser. Dessa är Stiftelsen för Jenny o Torsten Andersson, Stiftelsen för syskonen Sigrid och Sigurd Råbergs fond och Stiftelsen Samfonden.

Församlingens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med tilläggsupplysningar.

Resultaträkning

Tkr

Not

2023-01-01
-2023-12-31

2022-01-01
-2022-12-31

Verksamhetens intäkter

Kyrkoavgift		31 013	29 400
Begravningsavgift	2	32 317	28 259
Ekonomisk utjämning	3	-2 128	-2 047
Utdelning från prästlönetillgångar	4	9	14
Erhållna gåvor	5	75	66
Erhållna bidrag	6	2 353	1 755
Nettoomsättning	7	5 393	7 188
Aktiverat arbete för egen räkning		227	237
Övriga verksamhetsintäkter		19	101
Summa verksamhetens intäkter		69 278	64 973

Verksamhetens kostnader

Kostnad för varor, material och vissa köpta tjänster		-341	-274
Övriga externa kostnader	8, 9	-25 985	-23 956
Personalkostnader	10	-34 778	-34 010
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-6 353	-8 754
Summa verksamhetens kostnader		-67 457	-66 994

Verksamhetens resultat

1 821 **-2 021**

Resultat från finansiella investeringar

11

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		324	96
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 825	-1 462
Resultat efter finansiella poster		320	-3 387

Årets resultat

320 **-3 387**

Balansräkning

Tkr

Not

2023-12-31

2022-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	12	131 731	134 476
Inventarier, verktyg och installationer	13	11 750	12 577
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	1 083	0
		144 564	147 053

Finansiella anläggningstillgångar

Långfristiga värdepappersinnehav	15	9 443	8 123
Långfristig fordran begravningsverksamhet		805	0
		10 248	8 123

Summa anläggningstillgångar

154 812 **155 176**

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		284	1 045
Övriga fordringar		724	3 077
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	1 395	1 762
		2 403	5 885

Kassa och bank

	17	10 542	7 976
--	----	--------	-------

Summa omsättningstillgångar

12 944 **13 861**

SUMMA TILLGÅNGAR

167 756 **169 037**

Balansräkning

Tkr

Not

2023-12-31

2022-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Balanserat resultat		96 696	100 083
Årets resultat		320	-3 387
Summa eget kapital		97 016	96 696

Långfristiga skulder

	18		
Checkräkningskredit	19	0	0
Skulder till kreditinstitut		54 014	56 434
Gravskötselskuld	20	638	667
Skuld begravningsverksamhet		0	98
Summa långfristiga skulder		54 651	57 199

Kortfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut		2 420	2 420
Skuld begravningsverksamhet		98	34
Leverantörsskulder		5 746	2 464
Gravskötselskuld	20	317	330
Skatteskulder		0	108
Övriga skulder		2 541	4 820
Villkorade bidrag	21	349	198
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	4 618	4 769
Summa kortfristiga skulder		16 089	15 143

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

167 756

169 037

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

Förändring av eget kapital

	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans 2022-01-01	98 210	1 873	100 083
Omföring av föregående års resultat	1 873	-1 873	0
Årets resultat		-3 387	-3 387
Utgående balans 2022-12-31	100 083	-3 387	96 696
Ingående balans 2023-01-01	100 083	-3 387	96 696
Omföring av föregående års resultat	-3 387	3 387	0
Årets resultat		320	320
Eget kapital 2023-12-31	96 696	320	97 016

Kassaflödesanalys

Tkr

Not

2023-01-01
-2023-12-31

2022-01-01
-2022-12-31

Den löpande verksamheten

Rörelseresultat

1 821

-2 021

Rörelseresultat

1 821

-2 021

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

Av- och nedskrivningar

6 353

8 754

Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar

-19

-40

Erhållen ränta

324

96

Erlagd ränta

-1 825

-1 462

**Kassaflöde från den löpande verksamheten före
förändringar av rörelsekapitalet**

4 833

7 348

Kassaflöde från förändring i rörelsekapital, långfristig gravskötselsskuld och begravningsverksamheten

Minskning/ökning av kortfristiga fordringar

3 482

-3 211

Ökning/minskning av kortfristiga skulder

629

2 589

Minskning/ökning av långfristig fordran på
begravningsverksamheten

-804

0

Ökning/minskning av långfristig gravskötselsskuld

288

-64

Ökning/minskning av långfristig skuld till
begravningsverksamheten

-98

64

Kassaflöde från den löpande verksamheten

10 151

4 705

Investeringsverksamheten

Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar

-3 864

-4 184

Försäljning av materiella anläggningstillgångar

19

40

Förvärv av finansiella placeringar

-1 320

-1 220

Kassaflöde från investeringsverksamheten

-5 165

-5 364

Finansieringsverksamheten

Amortering av lån

-2 420

-2 424

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

-2 420

-2 424

Årets kassaflöde

2 566

-3 083

Likvida medel vid årets början

7 976

11 059

Likvida medel vid årets slut

23

10 542

7 976

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Församlingens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554), begravningslagen (1990:1144) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*. Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED).

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Kyrkoavgift och begravningsavgift

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. I enlighet med lag om avgift till registrerat trossamfund får Svenska kyrkan statlig hjälp med uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år och därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära ett förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad. Samtidigt med utbetalningen av förskottet sker en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

Från och med 2017 har en enhetlig begravningsavgift införts i hela landet förutom i Stockholm och Tranås. Den begravningsavgift som församlingen erhåller för året fastställs av Kammarkollegiet utifrån det preliminära kostnadsunderlag som församlingen redovisar. Den i resultaträkningen intäktsredovisade begravningsavgiften motsvarar det faktiska kostnadsunderlaget d.v.s. det belopp som erfordrats för att bedriva årets begravningsverksamhet. Se även Begravningsverksamhetens särredovisning, not 2.

Erhållna gåvor och bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när församlingen är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som intäkt/kostnad linjärt över leasingperioden.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Församlingens inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

I den mån församlingen bedriver näringsverksamhet är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig.

Vid fastighetsinnehav kan fastighetsinkomsten undantas från beskattning om fastigheten till mer än 50 % används för att främja det allmännyttiga ändamålet alternativt att hyresinkomsterna har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet.

Församlingen är befriad från inkomstskatt i sin ideella verksamhet eftersom den uppfyller kraven som samhällsnyttig enligt skattelagstiftningen.

Materiella anläggningstillgångar

I församlingen finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3:

Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde). För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld. De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då församlingens ändamål är religiös verksamhet.

Nedskrivningsprövning sker alltid för sådana tillgångar som inte längre uppfyller något av kraven ovan för att definieras som materiella anläggningstillgångar.

Inventarier med ett anskaffningsvärde under 50% av prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Mark, med undantag av begravningsplatsens mark har, obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Begravningsplatsens mark skrivs av på 50 år.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Kyrkogårdsmark	50 år
Markanläggning	20-50 år
Byggnader	25-100 år
Bilar	5 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	5-20 år

Nedskrivningar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning om återföring bör göras.

Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3, kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehas för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37, där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när församlingen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och församlingen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Långfristiga värdepappersinnehav - portföljvärdering

Pastoratet har definierat en värdepappersportfölj. Portföljen ingår i posten långfristiga värdepappersinnehav i balansräkningen. För de instrument som ingår i, tillämpas värderingsprincipen på portföljen som helhet. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en finansiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ned görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör tillämpas. Tillämpad metod för nedskrivning beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar församlingens in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar församlingen, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Skattepliktig näringsverksamhet

Pastoratet bedriver, förutom sin ideella verksamhet, näringsverksamhet som är skattepliktig.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns en legal rätt till kvittningen.

Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Not 2 Begravningsverksamheten

Karlskrona-Aspö Pastorat är huvudman för begravningsverksamheten inom församlingens geografiska område. Begravningsverksamheten finansieras av begravningsavgiften. Begravningsavgiften får inte användas till annat än de uppgifter som anges i begravningslagen.

	2023	2022
Begravningsverksamhetens särredovisning		
Verksamhetens intäkter		
Begravningsavgift - erhållet för året	31 512	28 357
Övriga intäkter	3 999	3 882
Summa verksamhetens intäkter	35 511	32 239
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-16 762	-15 242
Övriga kostnader	-15 855	-13 325
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-2 462	-3 184
Summa verksamhetens kostnader	-35 079	-31 751
Finansiella poster		
Ränteintäkter	0	3
Räntekostnader	-1 226	-394
Begravningsverksamhetens underskott/överskott	-794	97
Begravningsavgift redovisad i resultaträkningen		
Begravningsavgift - erhållet för året	31 512	28 357
Tillkommande underskott enligt särredovisningen	794	-98
Summa begravningsavgift redovisad i resultaträkningen	32 306	28 259
Huvudmannens fordran/skuld avseende begravningsverksamheten		
Ingående skuld	-132	-1 253
Reglering av 2020 års kvarvarande underskott	34	1 219
Årets underskott/överskott	794	-98
Utgående fordran/skuld	696	-132
Varav långfristig fordran/skuld	794	-98
Varav kortfristig skuld	-98	-34

Not 3 Ekonomisk utjämning

Alla församlingar och kyrkliga samfälligheter omfattas av ett inomkyrkligt utjämningsystem. Syftet med utjämnningen är att omfördela en del av kyrkoavgiften och därigenom bibehålla möjligheten till en rikstäckande kyrklig verksamhet. Kyrkomötet beslutar om kriterierna för utjämnningen.

Not 4 Utdelning från prästlönstillgångar

Församlingen har 37 (37) andelar i avkastningen från de stiftsvis förvaltade prästlönstillgångarna. Prästlönstillgångarna är stiftsliknande förmögenheter. Minst 50 % av avkastningen går till andelsägande församlingar och resterande går till det inomkyrkliga utjämningsystemet. Andelarna innebär inget inflytande i förvaltningen och går ej heller att överlåta.

Not 5 Erhållna gåvor

	2023	2022
Gåvor redovisade i resultaträkningen		
Församlingskollekt till egen verksamhet	2	2
Gåva till församlingens verksamhet	73	65
Summa	75	67

Not 6 Erhållna bidrag

	2023	2022
Bidrag och offentliga bidrag redovisade i resultaträkningen		
Kyrkoantikvarisk ersättning	0	0
Kyrkobyggnadsbidrag	142	
Övriga bidrag från stiftet	674	708
Bidrag till andligvård vid institutioner	609	585
Arbetsmarknadsbidrag	42	462
Övriga bidrag	886	0
Summa	2 353	1 755

Not 7 Nettoomsättning

	2023	2022
Gravskötselintäkter	1 320	1 336
Hysesintäkter	9	28
Deltagaravgifter	6	5
Clearingintäkter	297	370
Intäkter från kremeringsverksamhet enligt avtal	3 230	3 117
Intäkter från Världsbutiken	14	19
Intäkter från näringsverksamhet	117	1 889
Övriga intäkter	400	424
	5 393	7 188

Not 8 Operationella leasingavtal

Under perioden kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 2 250 tkr (1 635 tkr). Hyreskostnader redovisas som leasing.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2023	2022
Inom ett år	829	1 496
Senare än ett år men inom fem år	322	3 107
Senare än fem år	0	0
	1 151	4 603

Den operationella leasingen har i allt väsentligt utgjorts av hyrda kontorslokaler och maskiner och inventarier. Under 2023 har Pastoratets hyreskontrakt av lokaler i Nordenskjöldska gården efter förhandlingar slutreglerats.

Not 9 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på församlingens revisorer att utföra, rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter samt verksamhetsrevision och granskning av kollektträkskaper enligt kyrkoordningen.

	2023	2022
Valt revisionsbolag		
Revisionsuppdrag (EY)	175	175
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	43	42
	218	217
Övriga valda revisorer		
Revisionsuppdrag	6	16
	6	16

Not 10 Personal

	2023	2022
Medelantalet anställda		
Kvinnor	25	26
Män	27	28
	52	54

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp. Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2006:11.

Könsfördelningen i kyrkorådet och bland ledande befattningshavare

	2023-12-31			2022-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Kyrkorådsledamöter	4	8	12	4	8	12
Ledande befattningshavare	1	3	4	1	2	3

Löner, arvoden och andra ersättningar

Ledamöter i kyrkoråd samt kyrkoherde	1 159	1 067
Anställda	23 873	24 065
	25 032	25 132

Arbetsmarknadsbidrag

Under året erhållet arbetsmarknadsbidrag	42	422
--	----	-----

Ersättning till ordföranden i kyrkonämnd eller kyrkoråd

Till ordföranden i kyrkorådet har ersättning utgått med	76	47
---	----	----

Pensionskostnader och andra sociala avgifter

Pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	1 450	1 504
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	7 589	7 219
	9 039	8 723

Karlskrona-Aspö Pastorat har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Not 11 Resultat från finansiella investeringar

	2023	2022
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		
Realisationsvinster	0	0
	0	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	324	96
	324	96

Not 12 Byggnader och mark

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	210 070	206 140
Inköp	3 260	3 931
Försäljningar/utrangeringar	-3 046	
Pågående nyanläggningar	1 083	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	211 367	210 071
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-11 778	-11 778
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	-11 778	-11 778
Netto anskaffningsvärde	199 589	198 293
Ingående avskrivningar	-62 272	-56 617
Årets avskrivningar	-4 504	-5 655
Utgående ackumulerade avskrivningar	-66 776	-62 272
Ingående nedskrivningar	-1 545	
Återförda nedskrivningar	1 545	
Årets nedskrivningar		-1 545
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-1 545
Utgående redovisat värde	132 814	134 476

Not 13 Inventarier, verktyg och installationer

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	31 076	31 186
Inköp	508	415
Försäljningar/utrangeringar	0	-525
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	31 584	31 076
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-176	-176
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	-176	-176
Netto anskaffningsvärde	31 408	30 900
Ingående avskrivningar	-18 322	-17 292
Försäljningar/utrangeringar	0	525
Årets avskrivningar	-1 335	-1 555
Utgående ackumulerade avskrivningar	-19 657	-18 322
Utgående redovisat värde	11 750	12 577

Not 14 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	0	162
Utgifter under året	1 083	430
Under året erhållna statlig stöd	0	0
Under året kostnadsförda projekteringskostnader	0	0
Under året färdigställda tillgångar	0	-592
Utgående balans	1 083	0

Not 15 Värdepappersinnehav

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Bokfört värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Noterade aktier och aktiefonder	1 278	(1 158)	1 278	(1 158)	1 959	(1 607)
Noterade räntebärande värdepapper	453	(453)	453	(453)	450	(458)
Onoterade långfristiga placeringar	1 916	(1 916)	0	(0)	0	(0)
Övriga långfristiga placeringar	7 712	(6 512)	7 712	(6 512)	7 935	(6 086)
	11 359	(10 039)	9 443	(8 123)	10 344	(8 151)
Summa innehav	11 359	(10 039)	9 443	(8 123)	10 344	(8 151)

Ideella placeringar

Karlskrona Aspö Pastorat har en ideell placering med ett anskaffningsvärde på 1 916 tkr (1 916 tkr). Med detta förstås att församlingen avstår avkastning till förmån för internationell diakoni och mission. Placeringen klassificeras som ett långfristigt värdepappersinnehav. Avkastningen på den ideella placeringen var 0 tkr för räkenskapsåret (0 tkr). Placeringen är nedskriven till 0 kr.

	2023-12-31	2022-12-31
Förändring av långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	10 039	8 819
Investeringar under året	1 320	1 220
Försäljningar/avyttringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 359	10 039
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-1 916	-1 916
Återföring nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-1 916	-1 916
Utgående bokfört värde	9 443	8 123

Not 16 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Försäkringspremier	383	344
Upplupna intäkter	543	228
Övriga poster	468	1 190
	1 394	1 762

Not 17 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 10 463 tkr (7 523 tkr) behållning på det s.k. Kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå eftersom det är en del av Svenska kyrkans koncernkonto. De regelverk som styr Kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Församlingen har en beviljad checkräkningskredit på 2 000 tkr (2 000 tkr).

Not 18 Långfristig skuld

	2023-12-31	2022-12-31
Andel av långfristiga skulder som förfaller senare än 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	44 334	46 738
Gravskötselskuld	189	200
	44 523	46 938

Not 19 Checkräkningskredit

	2023-12-31	2022-12-31
Pastoratet har en beviljad checkräkningskredit på	2 000	2 000

Not 20 Gravskötselskuld

	2023-12-31	2022-12-31
Långfristig gravskötselskuld		
Begravningsverksamhetens åtaganden	1	2
Församlingens åtaganden (serviceverksamheten)	636	666
	637	668
Kortfristig gravskötselskuld		
Begravningsverksamhetens åtaganden	1	2
Församlingens åtaganden (serviceverksamheten)	317	327
	318	329
Andel av gravskötselskulden som förfaller senare än fem år efter balansdagen		
Begravningsverksamhetens åtaganden	0	0
Församlingens åtaganden (serviceverksamheten)	189	200
	189	200

Skötselåtaganden påbörjade före år 2000 utgör begravningsverksamhet medan åtaganden påbörjade från år 2000 utgör församlingsverksamhetens åtaganden (serviceverksamhet).

Not 21 Villkorade bidrag

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	198	105
Erhållet under året	244	100
Ianspråktaget under året	-94	-7
	348	198

Not 22 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöner	2 099	1 938
Upplupna sociala avgifter	676	616
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 843	2 215
	4 618	4 769

Not 23 Specifikation av likvida medel vid årets slut

	2023-12-31	2022-12-31
Kassa och bank	10 542	7 976
	10 542	7 976

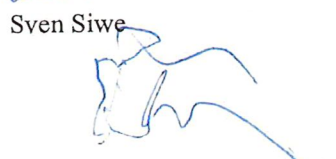
Karlskrona 2024-04-17

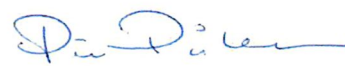

Billy Peltonen
kyrkorådets ordförande

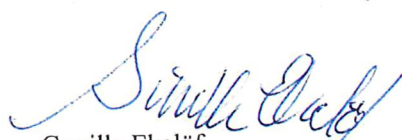

Conny Arleskog
1:e vice ordförande

Sven Siwe

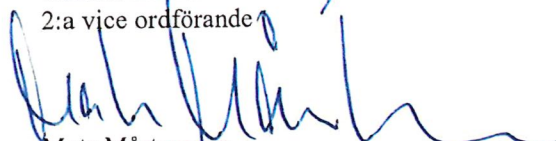

Ken Törngren

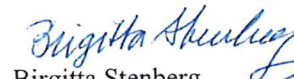

Elizabeth Törngren

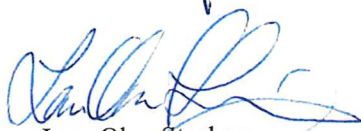

Pia Pålsson

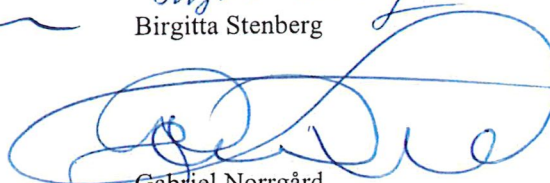

Gunilla Ekelöf
2:a vice ordförande

Hans-Göran Håkansson

Mats Mårtensson

Birgitta Stenberg

Lars-Olov Stenberg

Gabriel Norrgård
Kyrkoherde

Vår revisionsberättelse har lämnats 27 maj, 2024

Lars Borg
Revisor

Anders Håkansson
Auktoriserad revisor

Pål Wetterling
Revisor

Revisionsberättelse

Till kyrkofullmäktige i Karlskrona-Aspö Pastorat, org.nr 252003-0988

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Karlskrona-Aspö Pastorat för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Karlskrona-Aspö Pastorats finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kyrkofullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *De auktoriserade revisorernas ansvar* samt *Den förtroendevalde revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Kyrkorådets ansvar

Det är kyrkorådet som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Kyrkorådet ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar kyrkorådet för bedömningen av pastoratets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om stiftet avser att upplösa pastoratet upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

De auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige.

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av pastoratets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i kyrkorådets uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att kyrkorådet använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett pastorat, inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera kyrkorådet bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av pastoratets resultat och ställning.

an hm

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av kyrkorådets förvaltning av pastoratet för år räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31.

Vi tillstyrker att kyrkofullmäktige beviljar kyrkorådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Kyrkorådets ansvar

Kyrkorådet ansvarar för pastoratets organisation och förvaltningen av pastoratets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma pastoratets ekonomiska situation och att tillse att pastoratets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och pastoratets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av kyrkorådet i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för pastoratets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Karlskrona den 27 maj 2024

Ernst & Young AB

Anders Håkansson
Auktoriserad revisor

Lars Borg
Förtroendevald revisor

Pål Wetterling
Förtroendevald revisor

Aktivitet: 22.09 Riktlinjer för uppvaktning				
Dokumentet framtaget av:	Dokumentdatum: 2024-03-25	Godkänt av (sign.):	Version: 1	Sida: 1 (3)

Riktlinjer för uppvaktning av anställda och förtroendevalda i Karlskrona-Aspö pastorat

1. Allmänna förutsättningar

Vi säkerställer att samtliga gåvor och uppvaktningar blir skattefria för anställda och förtroendevalda genom att följa Skatteverkets regler om värde och beloppsbegränsningar. **Detta innebär även att vi aldrig lämnar kontanter, presentkort, värdepapper eller annat som kan lösas in mot kontanter, som gåva.**

Riktlinjer för uppvaktning av anställda och förtroendevalda i Karlskrona-Aspö pastorat.

I enlighet med 2024 års prisbasbelopp, 57 300 kronor. Årlig justering sker.

2. Anställda som innehar en tillsvidareanställning

- Anställda uppvaktas vid 50- och 60-årsdag.
- Anställda som under kalenderåret fyller 50 år eller uppnår 25 års tjänstgöring, samt vid pensionsavgång tilldelas en minnesgåva/hedersgåva. Värde skall vara 10 % av basbeloppet, 5 730 kronor för inkomstår 2024.

3. Säsongsanställda

- Anställda uppvaktas vid 50- och 60-årsdag.
- Beträffande säsongsanställda erfordras en sammanräkning av tjänstetiden till hela år vid 25 års tjänstgöring. Minnesgåva/hedersgåva enligt ovan.

4. Förtroendevalda

Med förtroendevald avses ordinarie ledamot/ersättare i kyrkofullmäktige, kyrkoråd, valnämnd och församlingsråd.

- Aktiva förtroendevalda uppvaktas vid 50-, 60-, 70- och 80-årsdag.
- Vid 50-årsdagen överlämnas gåva/presentkort och blommor till ett sammanlagt värde motsvarande 2,5 % av basbeloppet, 1 433 kronor.
- Vid 60-årsdagen överlämnas gåva/presentkort och blommor till ett sammanlagt värde motsvarande 1,0 % av basbeloppet, 573 kronor.

Aktivitet: 22.09 Riktlinjer för uppvaktning				
Dokumentet framtaget av:	Dokumentdatum: 2024-03-25	Godkänt av (sign.):	Version: 1	Sida: 2 (3)

- Vid 70-årsdagen överlämnas gåva/presentkort och blommor till ett sammanlagt värde motsvarande 1,0 % av basbeloppet, 573 kronor.
- Vid 80-årsdagen överlämnas gåva/presentkort och blommor till ett sammanlagt värde motsvarande 1,0 % av basbeloppet, 573 kronor.
- Ledamot/ersättare i enbart kyrkofullmäktige avtackas vid förtroendeuppdragets upphörande med gåva/presentkort till ett sammanlagt värde motsvarande 0,5 % av basbeloppet, 287 kronor.
- Ledamot/ersättare i kyrkoråd, valnämnd eller församlingsråd avtackas vid förtroendeuppdragets upphörande med gåva/presentkort och blommor till ett sammanlagt värde motsvarande 1,0% av basbeloppet, 573 kronor.

5. Dödsfall

- Anställd och aktiv förtroendevald som avlider hedras begravningsdagen genom blomsternedläggning/insättning till välgörenhet, med ett sammanlagt värde motsvarande 1,5 % av basbeloppet, 860 kronor.

Aktivitet: 22.09 Riktlinjer för uppvaktning				
Dokumentet framtaget av:	Dokumentdatum: 2024-03-25	Godkänt av (sign.):	Version: 1	Sida: 3 (3)

Skatteverkets ramar

Lagar och regler

Gåvor från arbetsgivaren är i princip alltid skattepliktiga. Under vissa förutsättningar är dock jul- jubileums- och minnesgåvor skattefria.

En sådan gåva är skattefri så länge gåvans värde (= marknadsvärdet inklusive moms) inte överstiger vissa beloppsgränser, se nedan. Om värdet överstiger gränsbeloppen är gåvan skattepliktig från första kronan. Skattefriheten gäller inte för gåvor som lämnas i pengar.

Som pengar räknas även andra betalningsmedel som kan bytas mot pengar, till exempel presentkort.

Julgåva

Är skattefri om värdet inte överstiger 550 kronor inklusive moms för inkomståret 2024.

Jubileumsgåva

En jubileumsgåva är en gåva till anställd i samband med att verksamheten firar 25-50-75 eller 100-årsjubileum. Den är skattefri om värdet inte överstiger 1 650 kronor (inklusive moms) för inkomståret 2024.

Minnesgåva/Hedersgåva

Minnesgåva/hedersgåva är skattefri om värdet inte överstiger 15 000 kronor inklusive mervärdesskatt och inte ges vid mer än ett tillfälle utöver när anställningen upphör.

En minnesgåva/hedersgåva är en gåva av minneskaraktär som lämnas till varaktigt anställda i samband med:

- Att den anställda uppnår en viss ålder (tex de anställdes 50 års dag).
- Att den anställda har en längre tids anställning (25 år eller mer).
- Att anställningen upphör.

Som varaktigt anställd räknas de som har en sammanlagd anställningstid på minst sex år. Anställningstider behöver inte vara sammanhängande. En arbetsgivare kan ge varaktigt anställda högst två skattefria minnesgåvor, oavsett hur många anställningar den anställda har haft hos samma arbetsgivare.